

C/2024/4618

22.7.2024

SDĚLENÍ KOMISE

Pokyny k plánům pro oživení a odolnost

(C/2024/4618)

Po tři roky od vstupu nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost v platnost⁽¹⁾ členské státy Nástroj pro oživení a odolnost strategicky využívaly k tomu, aby v souladu se společnými prioritami EU pokročily ve svých reformních a investičních programech a řešily dlouhodobé i nové výzvy v rámci ožívování po krizi COVID-19. Ke konci dubna 2024 bylo členským státům vyplaceno 232 miliard EUR a zhruba 85 % milníků a cílů s předběžným datem dokončení do konce března 2024 bylo buď Komisí vyhodnoceno jako uspokojivě splněné, nebo je jako splněné vykázaly členské státy. V této fázi a s ohledem na časovou omezenost Nástroje pro oživení a odolnost by se veškeré společné úsilí mělo zaměřovat na úplné a včasné provedení plánů pro oživení a odolnost do roku 2026, včetně případného pružného odstraňování překážek provádění, jakmile vyvstanou. Je možné, že tam, kde je to relevantní, a v souladu s napjatým časovým harmonogramem provádění Nástroje pro oživení a odolnost bude ještě nutné obsah plánů pro oživení a odolnost upravit, aby odpovídal nově vznikajícím a vyvíjejícím se výzvám.

Po nevyprovokované vojenské agresi Ruska proti Ukrajině, která zásadně změnila geopolitickou situaci a přinesla obrovské výzvy pro energetickou unii EU, čímž zhoršila hospodářské a sociální důsledky krize COVID-19, byla většina plánů pro oživení a odolnost přizpůsobena novým prioritám stanoveným v plánu REPowerEU. Nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost bylo změněno nařízením o kapitolách REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost (dále jen „nařízení o REPowerEU“)⁽²⁾ s cílem zlepšit schopnost Nástroje pro oživení a odolnost účinně řešit přímé a nepřímé zhoršování důsledků krize COVID-19 způsobené bezprecedentními geopolitickými událostmi, jež útočná válka Ruska proti Ukrajině vyvolala. Změny nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost měly zejména řešit cíle plánu REPowerEU a přispět k energetické bezpečnosti, k diverzifikaci dodávek energie pro Unii, k většímu využívání obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti, ke zvýšení kapacit pro ukládání energie a k potřebnému snížení závislosti na fosilních palivech před rokem 2030.

Vzhledem k finančnímu rozsahu Nástroje pro oživení a odolnost, který na podporu reforem a investic v členských státech uvolňuje 648 miliard EUR⁽³⁾, hrají tento nástroj a jeho složka REPowerEU v současné době klíčovou úlohu při posilování konkurenceschopnosti průmyslu EU v podmínkách vysoké inflace, nedostatku pracovních sil a dovedností, demografických změn, narušení dodavatelských řetězců po pandemii COVID-19, prudkého nárůstu nákladů na energii a cen vstupů a roztržitosti světového trhu. Do konce roku 2023 obdrželo podporu⁽⁴⁾ z Nástroje pro oživení a odolnost 2,8 milionu podniků, a to převážně malých a středních podniků.

Přetrvávají však další výzvy, které se týkají řešení investičních potřeb ekonomik EU. Je nezbytné podpořit v EU zavádění a rozšiřování některých kritických a nově vznikajících technologií ve strategických odvětvích, aby se snížila strategická závislost, posílila se konkurenceschopnost Unie a byly splněny cíle ekologické a digitální transformace. Nařízení o zřízení Platformy strategických technologií pro Evropu (STEP) (dále jen „nařízení o platformě STEP“)⁽⁵⁾, které vstoupilo v platnost dne 1. března 2024 a kterým se změnilo i nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, má za cíl podpořit kritické a nově vznikající strategické technologie se zaměřením na hluboké a digitální technologie, čisté technologie a technologie účinně využívající zdroje a biotechnologie. Usiluje o podporu vývoje a výroby a o posílení hodnotových řetězců v těchto oblastech, jakož i o řešení nedostatku pracovních sil a dovedností. V této souvislosti mohou členské státy přidělovat finanční prostředky ze stávajících programů Unie, včetně Nástroje pro oživení a odolnost, na podporu cílů platformy STEP. Zároveň musí být tyto investice v rámci plánů pro oživení a odolnost slučitelné se všemi požadavky nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, včetně těch, které se týkají data jejich dokončení.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1).

⁽³⁾ V cenách roku 2022.

⁽⁴⁾ Buď v penězích, nebo v naturáliích.

⁽⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) (Úř. věst. L 2024/795, 29.2.2024, <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>).

Cílem těchto pokynů je vysvětlit postup provádění změn plánů pro oživení a odolnost, včetně přidělování prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost na cíle platformy STEP.

Závěry Rady pro hospodářské a finanční věci (ECOFIN) z dubna 2024 o hodnocení Nástroje pro oživení a odolnost v polovině období navíc poukázaly na vyšší administrativní zátěž spojenou s prováděním tohoto nástroje, než byla očekávána, a to jak pro Komisi, tak pro členské státy⁽⁶⁾. Rada vyzvala Komisi a členské státy, aby určily možné způsoby, jak provádění Nástroje pro oživení a odolnost zefektivnit a zlepšit při současném zajištění odpovídající ochrany finančních zájmů EU. **Tyto pokyny proto zavádějí také několik zjednodušujících prvků, pokud jde o provádění Nástroje pro oživení a odolnost**, a to se zaměřením na další urychlení provádění, aby bylo zajištěno dokončení opatření podporovaných z Nástroje pro oživení a odolnost do srpna 2026. Zejména:

- přinášejí větší jasnost ohledně možnosti změnit plán pro oživení a odolnost podle článku 21 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, pokud členský stát nalezne lepší alternativu provádění opatření, která sníží administrativní zátěž spojenou s jeho prováděním, aniž by snížila ambice plánu,
- jasněji vymezují prostor pro další změny, které lze v plánu pro oživení a odolnost podle článku 21 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost provést,
- vysvětlují okolnosti, za nichž nemusí být po změně plánu pro oživení a odolnost revidována provozní ujednání, aby se snížila administrativní zátěž spojená s těmito revizemi.

Současně hodlá Komise pokud možno co nejvíce zjednodušit požadavky na podávání zpráv členskými státy podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Za tímto účelem budou informace požadované v rámci pololetních zpráv o provádění plánů pro oživení a odolnost omezeny a v případě, že členský stát navrhne vypustit z provozních ujednání jejich přílohu II (tato příloha obsahuje výčet monitorovacích opatření – jedná se o dodatečná nezávazná opatření, v jejichž rámci musí vnitrostátní správní orgány poskytnout další informace o provádění příslušných opatření), Komise s tímto vypuštěním bude souhlasit⁽⁷⁾.

V návaznosti na doporučení Evropského parlamentu v rámci udělení absolutoria za rok 2022, která se týkají dalších pokynů členským státům k usnadnění synergií při využívání fondů EU, **přinášejí tyto pokyny rovněž větší jasnost ohledně podmínek, za nichž lze poměrným způsobem kombinovat podporu z Nástroje pro oživení a odolnost a z jiných fondů EU**, aniž by docházelo k dvojímu financování.

Pokud jde o audit a kontrolu, Komise bude rovněž podporovat případné příležitosti ke zjednodušení v zájmu zajištění synergií a doplňkovosti s audity prováděnými vnitrostátními a evropskými auditními orgány. Nadále bude spolupracovat s členskými státy s cílem získat další záruky, že se může spolehnout na audity prováděné vnitrostátními auditními subjekty. Stanoví také možné způsoby posílení své spolupráce s Evropským účetním dvorem, aby se při plném respektování výsad obou institucí pokud možno zamezilo překrývání auditů, zejména jsou-li prováděny včas pro účely vlastního stanoviska Komise o věrohodnosti.

Pokyny jsou rozčleněny takto: část 1 vysvětluje právní důvody, které lze pro změnu přijatých plánů pro oživení a odolnost využít, zatímco část 2 se zabývá přípravou a obsahem dodatků. Jsou v ní rovněž upřesněny informace, které by členské státy měly předložit Komisi, pokud jde o důvody, cíle a povahu změn, které provádějí ve svých plánech pro oživení a odolnost.

⁽⁶⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8868-2024-INIT/cs/pdf>

⁽⁷⁾ S ohledem na pečlivou kontrolu v rámci posouzení Komise spojeného s pravidelnými žádostmi o platbu (které lze podávat až dvakrát ročně) se dodatečná monitorovací opatření uvedená v příloze II neukázala jako podstatná pro zlepšení kontroly provádění nástroje ze strany Komise. V případech, kdy příloha II provozních ujednání obsahuje monitorovací opatření týkající se podávání zpráv o provádění finančních nástrojů (využívajících oblast klimatických intervencí), budou tato opatření zohledněna v novém ustanovení provozních ujednání.

Tyto pokyny doplňují pokyny k přípravě plánů pro oživení a odolnost, které Komise zveřejnila v lednu 2021 ⁽⁸⁾ a které jsou i nadále hlavními pokyny Komise pro členské státy, pokud jde o přípravu a předkládání jejich plánů pro oživení a odolnost. Tyto pokyny nahrazují pokyny z března 2023 ⁽⁹⁾, s výjimkou informací souvisejících s kapitolami REPowerEU, které jsou i nadále relevantní pro ty členské státy, jež hodlají kapitoly REPowerEU předložit nebo revidovat. Zejména nový oddíl III odráží nové právní důvody pro změny na základě nařízení o platformě STEP.

V příloze IV tyto pokyny obsahují rovněž rámec pro snižování a zpětné získávání finančních prostředků v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, který vysvětluje, jak Komise uplatňuje příslušná ustanovení čl. 24 odst. 8 a čl. 22 odst. 5 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a ustanovení dohod o financování a o půjčce.

Při přípravě změn plánů pro oživení a odolnost je důležité zdůraznit níže uvedené zásady:

- Hlavní prioritou zůstává i nadále rychlé provedení plánů pro oživení a odolnost. Členské státy by měly i nadále vynakládat veškeré možné úsilí na to, aby zajistily pokrok v oblasti reforem a investic, aby podávaly žádosti o platbu včas a aby poskytly Komisi všechny příslušné důkazy, což umožní včasné vyplácení finančních prostředků.
- Při navrhování nových nebo alternativních opatření by členské státy měly upřednostnit opatření, jejichž provádění již probíhá, a měly by zajistit, aby opatření mohla být dokončena do srpna 2026.
- Při navrhování nových nebo alternativních opatření by také členské státy měly považovat za prioritu využití možnosti nabízené nařízením o platformě STEP k poskytnutí peněžního příspěvku do složky členského státu v rámci Programu InvestEU na cíle platformy STEP a měly by zvážit projekty oceněné pečeti (suverenity) STEP.
- Členské státy by rovněž měly mít na paměti možný dopad změn jejich stávajícího plánu pro oživení a odolnost na průběh vyplácení příspěvku a omezit na minimum odkládání reforem a investic na pozdější období. Celkově by členské státy měly rovněž posoudit harmonogram provádění stávajících opatření, aby zajistily, že budou realizována v dohodnutém časovém rámci.
- Změny plánů pro oživení a odolnost podle článku 21 by neměly snižovat jejich celkové ambice, zejména pokud jde o opatření reagující na doporučení pro jednotlivé země a napomáhající dosažení ekologických a digitálních cílů.
- Členské státy se rovněž vyzývají, aby vyhodnotily své dosavadní zkušenosti s prováděním tohoto nástroje a projednaly je s Komisí, aby se zjistilo, zda by změny jejich vnitrostátních prováděcích rámců mohly pomoci zlepšit provádění reforem a investic.

⁽⁸⁾ SWD(2021) 12 final, Pokyny pro členské státy – plány pro oživení a odolnost, dostupné na adrese: https://commission.europa.eu/system/files/2021-01/document_travail_service_part1_v2_en.pdf

⁽⁹⁾ Sdělení Komise – Pokyny k plánům pro oživení a odolnost v souvislosti s plánem REPowerEU (2023/C 80/01, Úř. věst. C 80, 3.3.2023, s. 1).

Obsah

	<i>Bladzijde</i>
ČÁST I: ZMĚNY PLÁNŮ PRO OŽIVENÍ A ODOLNOST	5
I. Úvod	5
II. Změna nebo nahrazení plánu z důvodu, že plán nebo jeho část již nelze v důsledku objektivních okolností splnit	5
III. Změny spojené s Platformou strategických technologií pro Evropu (STEP)	7
ČÁST II: POKYNY TÝKAJÍCÍ SE VYPRACOVÁNÍ A PŘEDKLÁDÁNÍ DODATKŮ	8
I. Cíle změn	9
II. Popis změn	11
III. Milníky, cíle a harmonogram	14
IV. Financování a náklady	15
V. Doplnkovost a provádění plánu pro oživení a odolnost	15
PŘÍLOHA I: FINANČNÍ NÁSTROJE	
PŘÍLOHA II VZOR DODATKU K PLÁNU PRO OŽIVENÍ A ODOLNOST	
PŘÍLOHA III: VZOR KAPITOLY REPOWEREU	
PŘÍLOHA IV: Snižování a zpětné získávání prostředků v rámci Nástroje pro oživení a odolnost	

ČÁST I

ZMĚNY PLÁNŮ PRO OŽIVENÍ A ODOLNOST

I. Úvod

Členskými státy se doporučuje, aby prováděly změny svých plánů pro oživení a odolnost ve vztahu ke konsolidovanému znění plánu, které by mělo odrážet změny provedené během fáze posuzování a mělo by být v plném souladu s příslušnými prováděcími rozhodnutími Rady. Členské státy, které svůj plán nekonsolidovaly, se vyzývají, aby tak před jeho pozměněním učinily. Členské státy by měly předložit pozměněné plány ve formě dodatku ke svým konsolidovaným plánům. Příloha II těchto pokynů obsahuje samostatný vzor tohoto dodatku.

Jakákoli změna plánů bude vyžadovat nové posouzení Komisí v souladu s článkem 19 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Bude k tomu nezbytné prováděcí rozhodnutí Rady schvalující kladné posouzení plánu na základě návrhu Komise v souladu s článkem 20 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. V případě potřeby následuje podepsání pozměněných provozních ujednání. Po dohodě s členským státem a s cílem minimalizovat administrativní zátěž pro členské státy bude změna plánu vyžadovat revizi provozních ujednání pouze v případě, že bude přidán významný počet nových opatření (např. kapitola REPowerEU) nebo že bude v provozních ujednáních zapotřebí doplnit či změnit další specifikace.

Členské státy se vyzývají, aby před předložením pozměněných plánů pro oživení a odolnost nejprve navázaly neformální dialog s útvary Komise. Cílem tohoto dialogu je pomoci členským státům při přípravě změn plánu pro oživení a odolnost.

II. Změna nebo nahrazení plánu z důvodu, že plán nebo jeho část již nelze v důsledku objektivních okolností splnit

Podle článku 21 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost mají členské státy možnost požádat o změnu svého plánu, nelze-li jeden či několik milníků a cílů zahrnutých do jejich již přijatého plánu pro oživení a odolnost v důsledku objektivních okolností splnit. Pozměněný plán však bude muset i nadále řešit všechna příslušná doporučení pro jednotlivé země nebo jejich podstatnou část, jakož i všechna ostatní posuzovací kritéria uvedená v nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost.

Objektivní okolnosti mohou vést k tomu, že dané opatření již nelze splnit při zachování odhadované úrovně nákladů nebo efektivnosti, nebo mohou **vést ke stanovení lepší alternativy**, která je příznivější pro splnění stejných cílů nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost nebo posuzovacích kritérií. V takových případech bude nezbytné, aby členský stát předložil objektivní skutečnosti, na nichž se zakládá neočekávaná neefektivnost vyplývající z provádění opatření podle původního plánu, a prokázal, že navrhovaná alternativa je pro dosažení zamýšlených cílů tohoto opatření vhodnější. Členský stát by například mohl předložit důkazy o tom, že alternativní opatření je nákladově efektivnější nebo příznivější pro dosažení politických cílů dané reformy nebo investice.

Objektivní okolnosti mohou také způsobit, že opatření již nebude možné splnit s odhadovanou úrovní nákladů nebo efektivnosti s ohledem na administrativní zátěž, kterou jeho provádění představuje. To může vést ke stanovení **lepší alternativy, která by umožnila administrativní zátěž** při provádění daného opatření **snížit**, přičemž by stále plnila jeho cíle a sama o sobě by nesnižovala ambice plánu pro oživení a odolnost. V takových případech bude členský stát muset předložit objektivní skutečnosti, které prokazují, že určitá činnost nebo postup nejsou pro dosažení zamýšlených cílů daného opatření nezbytné. Členský stát může zejména předložit důkazy, že některé požadavky milníků, cíle nebo popisu opatření jsou zbytečně podrobné nebo způsobují neodůvodněnou administrativní zátěž, protože nepřispívají k dosažení cíle (cílů) opatření.

Pokud se členské státy dovolávají článku 21 ve vztahu ke změně svého plánu, jsou povinny poskytnout náležité odůvodnění na podporu navrhovaných změn a mohou si zvolit druh důkazů a informací, které chtějí na podporu svého odůvodnění předložit. Rozsah informací, které je třeba poskytnout, je určován typem a povahou těchto změn a objektivními okolnostmi, jichž se členský stát dovolává. Členské státy například nemusí předkládat důkazy o výskytu všeobecně známých okolností (např. nedostatků v dodavatelských řetězcích), ale měly by poskytnout konkrétní informace o dopadu těchto událostí na příslušná opatření. V případě stanovení lepší alternativy, nebo pokud jsou některé požadavky milníků, cíle nebo popisu opatření zbytečně podrobné nebo způsobují neodůvodněnou administrativní zátěž, je zapotřebí, aby poskytnuté informace byly stručné. Měly by se zaměřovat pouze na vysvětlení související s lepší alternativou nebo na to, proč některé požadavky nepřispívají k dosažení cíle (cílů) daného opatření.

Následující scénáře mohou posloužit jako příklady toho, jaké druhy změn lze podle článku 21 provést a jaké informace by členské státy musely předložit: ⁽¹⁰⁾

- Členský stát navrhuje zrušení rozsáhlé digitální investice kvůli nedostatkům v dodavatelských řetězcích. K žádosti je přiložen stručný přehled pokusů orgánů o získání příslušného výrobku a důkazy o neúspěšném nabídkovém řízení, jsou-li k dispozici.
- Členský stát nalezne nákladově efektivnější způsob výstavby dopravního uzlu a chce změnit příslušné technické specifikace v odpovídajícím milníku. K této žádosti je připojena poznámka vysvětlující typ analýzy, která byla provedena s cílem určit, zda by tato nová metoda byla nákladově efektivnější a zda by současně vedla ke stejným celkovým výsledkům.
- Členský stát by rád změnil vlastnosti vodní elektrárny, protože by mohla poskytovat výrazně lepší energetický výkon, a to i navzdory mírnému zvýšení nákladů. Členský stát poskytne stručnou analýzu toho, jak by nové vlastnosti vodní elektrárny zlepšily její celkovou výkonnost, jakož i aktualizovaný odhad nákladů na toto opatření.
- Členský stát navrhuje zrušit požadavek na vytvoření zastřešujícího fondu, který by byl využíván pouze pro směřování investic do dvou stávajících fondů. Členský stát ukáže, že investici lze realizovat přímo s využitím dvou stávajících fondů bez administrativní zátěže spojené s vytvořením zastřešujícího fondu.
- Členský stát navrhuje nahradit ukazatel u dané investice (např. počet vysázených stromů) jiným ukazatelem (např. počtem hektarů osázených určitou hustotou stromů), protože podle vnitrostátních právních předpisů a vnitrostátních postupů nebylo možné nebo bylo příliš obtížné předložit přímé důkazy o splnění původního ukazatele. Při použití nového ukazatele by členský stát mohl s menší administrativní zátěží prokázat, že milník/cíl byl splněn, aniž by se změnila ambice investice.
- Členský stát navrhuje odstranit určitý údaj uvedený v milníku, který není pro cíl opatření relevantní (například proto, že byl přidán při vyjednávání jako součást kontextu). Příkladem může být (kromě jiných možných případů) situace, kdy členský stát jmenovitě odkázal na konkrétní správní orgán, který již nemusí existovat / mohl být sloučen s jinou strukturou nebo se jeho pravomoci mohly od přijetí plánu pro oživení a odolnost změnit. V takovém případě by členský stát mohl milník pozměnit a jednoduše odkázat na správní orgány *obecně* jako na subjekt odpovědný za provádění tohoto milníku.
- Členský stát navrhuje zrušit povinnost přidělovat granty na investice do energetické účinnosti na základě rozsáhlého souboru podrobných kritérií. Vzhledem k přílišné složitosti tohoto systému přidělování grantů, která přispívá k omezené poptávce ze strany příjemců, se členský stát rozhodne podmínky pro přidělování grantů zjednodušit. Revidovaná kritéria určí pořadí návrhů pouze na základě míry očekávaných úspor energie při zajištění souladu se zásadou „významně nepoškozovat“ a s pravidly státní podpory (např. oddílem 2.6 dočasného krizového a transformačního rámce pro státní podporu). Tento jednodušší přístup stále zajišťuje splnění cíle dosáhnout významného zvýšení energetické účinnosti.

Navrhované změny by neměly snižovat celkové ambice plánů pro oživení a odolnost, měly by zajistit, že tyto plány budou i nadále naplňovat veškerá příslušná doporučení pro jednotlivé země nebo jejich významnou část, a neměly by vést k odkládání jejich provádění do posledních let Nástroje pro oživení a odolnost. Pokud členský stát odstraní ze svého plánu pro oživení a odolnost opatření, u něhož se ukazuje, že v rámci harmonogramu Nástroje pro oživení a odolnost již není dosažitelné, může zvážit převedení dotčeného projektu (projektů) do fondů soudržnosti, pokud spadají pod politické cíle operačních programů a jsou v souladu s příslušnými pravidly.

⁽¹⁰⁾ Tyto příklady slouží pouze pro ilustraci a nijak nepředjímají, jak Komise posoudí odůvodnění předložené členskými státy.

III. Změny spojené s Platformou strategických technologií pro Evropu (STEP)

Cílem **Platformy strategických technologií pro Evropu (STEP)** je podpořit v celé Unii vývoj nebo výrobu kritických technologií a zajistit a posílit jejich příslušné hodnotové řetězce využitím stávajících finančních prostředků a podporou synergií. Odvětvími, na něž se platforma STEP vztahuje, jsou i) digitální technologie a deep tech inovace; ii) čisté technologie a technologie účinně využívající zdroje, včetně technologií pro nulové čisté emise, a iii) biotechnologie, včetně léčivých přípravků uvedených na unijním seznamu kriticky důležitých léčivých přípravků a jejich složek. Kromě toho platforma STEP přispěje k řešení nedostatku pracovních sil a dovedností, které jsou zásadní pro kvalitní pracovní místa podporující uvedené cíle.

Nařízení o platformě STEP⁵ změnilo nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost tak, aby členským státům umožňovalo přidělit dodatečnou částku ve výši až 6 % hodnoty jejich plánu pro oživení a odolnost výhradně na investice podporující cíle platformy STEP prostřednictvím složky členského státu v rámci Programu InvestEU. Konkrétně mohou členské státy do svých plánů pro oživení a odolnost zahrnout jako odhadované náklady výši příspěvku pro účely složky členského státu v rámci Programu InvestEU, a to výhradně na opatření podporující finanční a investiční operace přispívající k cílům platformy STEP.

Původní možnost převodu stanovenou v čl. 7 odst. 2 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, podle níž lze do plánu pro oživení a odolnost zahrnout – jako odhadované náklady – příspěvek pro účely složky členského státu v rámci Programu InvestEU až do výše 4 % hodnoty plánu pro oživení a odolnost, lze využívat i nadále, a to i u opatření, která s cíli platformy STEP nesouvisí. Celkový příspěvek tak může činit až 10 % celkového finančního přidělu plánu pro oživení a odolnost. Příslušná opatření musí být v souladu s požadavky nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost.

Stejně jako u ostatních opatření v rámci plánu pro oživení a odolnost musí být konečné milníky a cíle opatření prováděných prostřednictvím Programu InvestEU dokončeny do 31. srpna 2026. Proto se členským státům, které chtějí této rozšířené možnosti převodu pro účely složky členského státu v rámci Programu InvestEU využít, doporučuje, aby co nejdříve zahájily jednání s příslušným prováděcím partnerem a Komisí. Je nezbytné, aby prováděcí partner souhlasil s provedením přidělu prostředků konkrétnímu členskému státu, a v zájmu včasného provedení se důrazně doporučuje, aby byl zvolen existující finanční produkt prováděný v rámci složky EU. Aby bylo možné opatření InvestEU považovat za provedená do 31. srpna 2026, musí být nezbytná dohoda o přiznání příspěvku mezi Komisí a členským státem a záruční dohody mezi Komisí a prováděcím partnerem sjednány a podepsány pokud možno co nejdříve⁽¹¹⁾. Vzhledem k času potřebnému k podpisu těchto dohod a k určení investičních operací, které mají být podpořeny, by členské státy měly předložit své pozměněné plány pro oživení a odolnost využívající této rozšířené možnosti převodu pro účely složky členského státu v rámci Programu InvestEU do konce roku 2024. S ohledem na termín 31. srpna 2026 se členským státům důrazně doporučuje, aby rozšířenou možnost převodu prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost do složky členského státu v rámci Programu InvestEU využily, zejména pokud se potýkají s obtížemi, pokud jde o včasné provedení některých opatření jejich plánů pro oživení a odolnost.

Nařízení o platformě STEP zavedlo nový právní základ pro změny plánů pro oživení a odolnost podle čl. 21 odst. 1a nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost ve spojení s čl. 7 odst. 3 téhož nařízení a čl. 4 odst. 4 nařízení o platformě STEP. Členské státy tak mohou požádat o změnu svého plánu pro oživení a odolnost pouze za účelem využití možnosti převést až 6 % finančního přidělu svého plánu do složky členského státu v rámci Programu InvestEU. Tento nový právní základ pro změny plánu pro oživení a odolnost umožňuje členským státům buď i) přepracovat stávající opatření, která již přispívají k cílům platformy STEP, tak, aby mohla být směřována prostřednictvím Programu InvestEU (tj. přeměnit je na finanční produkty), nebo ii) zrušit stávající opatření a uvolněné zdroje použít na podporu nových opatření podporujících platformu STEP ve svých plánech pro oživení a odolnost prostřednictvím Programu InvestEU. **V obou případech se na pozměněný plán pro oživení a odolnost budou i nadále vztahovat všechna stávající posuzovací kritéria podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost.**

⁽¹¹⁾ Pokud členský stát podepíše dohodu o přiznání příspěvku za účelem převodu finančních prostředků z jeho plánu pro oživení a odolnost do složky členského státu v rámci Programu InvestEU, vztahují se na tuto dodatečnou záruku kromě požadavků podle Nástroje pro oživení a odolnost také pravidla Programu InvestEU. Zejména čl. 13 odst. 7 nařízení o Programu InvestEU (nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ze dne 24. března 2021, kterým se zavádí Program InvestEU a mění nařízení (EU) 2015/1017) stanoví lhůtu pro podepsání příslušných operací do konce roku 2028.

Dále čl. 19 odst. 3 nařízení o platformě STEP stanoví, že před vyhlášením jakýchkoli výzev k podávání návrhů nebo zadávacích řízení souvisejících s cíli platformy STEP by členské státy měly na portálu STEP (Suverenita) zpřístupnit tyto informace:

- zeměpisnou oblast, které se výzva k podávání návrhů týká;
- dotčené investice;
- typ způsobilých žadatelů;
- celkovou výši podpory u této výzvy;
- datum zahájení a ukončení platnosti výzvy;
- odkaz na internetové stránky, kde bude výzva zveřejněna.

Od členských států se proto očekává, že tyto informace předají svým protějškům v Evropské komisi ke zveřejnění na portálu STEP.

A konečně, podle čl. 4 odst. 4 nařízení o platformě STEP by členské státy měly při revizi svých plánů pro oživení a odolnost **považovat za prioritu projekty, kterým byla udělena pečeť (suverenity) STEP**, aniž by tím byla dotčena ustanovení nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Při předkládání žádosti o změnu plánu pro oživení a odolnost, jejíž součástí je přidání nových opatření, by členské státy měly poskytnout stručné vysvětlení, jakým způsobem upřednostnily projekty, kterým byla udělena pečeť STEP (viz též příloha II). Pečeť STEP je značka, která má zviditelnit kvalitní projekty, jež lze financovat. Důležité je, že členské státy mohou podporovat projekty v rámci platformy STEP bez ohledu na to, zda jsou držiteli pečeti STEP.

Pokud členský stát již do svého plánu pro oživení a odolnost zahrnul jako odhadované náklady příspěvek pro účely složky členského státu v rámci Programu InvestEU a tato opatření plánu pro oživení a odolnost se považují za přispívající k cílům nařízení o platformě STEP, **může se členský stát rovněž rozhodnout tyto stávající příspěvky** pro složku členského státu v rámci Programu InvestEU na stejný typ opatření **navýšit**. To by vyžadovalo změny stávajících dohod o přiznání příspěvku a záručních dohod.

Další informace o rozsahu opatření přispívajících k cílům platformy STEP a dodatečné požadavky podle nařízení o platformě STEP lze nalézt v samostatných pokynech pro platformu STEP ⁽¹³⁾, jež se doporučuje prostudovat.

Výčet dostupných právních základů pro žádosti členských států o změnu

Dostupné scénáře	Právní základ
Doplnění kapitoly REPowerEU do plánu pro oživení a odolnost	Článek 21c
Změna opatření v plánu pro oživení a odolnost v důsledku objektivních okolností, které způsobují, že tato opatření již nelze splnit	Článek 21
Změna opatření v plánu pro oživení a odolnost, je-li stanovena lepší alternativa nebo pokud jsou některé požadavky milníku, cíle nebo popisu opatření zbytečně podrobné nebo způsobují neodůvodněnou administrativní zátěž, protože nepřispívají k dosažení cíle (cílů) opatření	Článek 21
Změna využívající možnost stanovenou v čl. 7 odst. 3 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a čl. 4 odst. 4 nařízení o platformě STEP a zahrnující do plánu pro oživení a odolnost opatření podporující cíle Platformy strategických technologií pro Evropu (STEP)	Čl. 21 odst. 1a
Kombinace kterýchkoli z výše uvedených scénářů	Článek 21, čl. 21 odst. 1a nebo článek 21c

ČÁST II

POKYNY TÝKAJÍCÍ SE VYPRACOVÁNÍ A PŘEDKLÁDÁNÍ DODATKŮ

V tomto oddíle jsou uvedeny obecné pokyny týkající se vypracování a předložení dodatku k plánu pro oživení a odolnost. V celé této části se pojmem „změna“ rozumí veškeré změny plánu pro oživení a odolnost, a to bez ohledu na jejich právní základ. Při úpravě svých plánů pro oživení a odolnost by členské státy měly poskytnout důkazy týkající se posuzovacích kritérií stanovených nařízením o Nástroji pro oživení a odolnost.

⁽¹³⁾ C(2024) 3148 final.

Rozsah nových informací předkládaných členskými státy by měl být úměrný změnám navrhovaným v dodatku. Pokud navrhované změny nemají na daný určitý oddíl dopad, není třeba vyplňovat příslušnou část vzoru. Strukturu již přijatého plánu není třeba měnit a je třeba se vyvarovat opakování.

Níže je uveden přehled prvků, které by měly členské státy zohlednit ve svých pozměněných plánech pro oživení a odolnost. Tyto pokyny se zabývají otázkami, které členské státy vznášejí nejčastěji, a poskytují praktické vodítko ohledně toho, jak dodatek k plánům pro oživení a odolnost strukturovat. V zájmu zajištění jednotnosti při předkládání dodatku a plánu pro oživení a odolnost se níže uvedená struktura řídí pokyny k plánům pro oživení a odolnost z ledna 2021. Členské státy se vyzývají, aby u svých plánů pro oživení a odolnost nadále používaly stejnou strukturu a omezily změny na stávající oddíly plánů pro oživení a odolnost.

Pokyny a informace týkající se opatření v rámci plánu REPowerEU nalezou členské státy v části II oddíle 1 zvláštních pokynů zveřejněných v březnu 2023 ⁽¹³⁾.

I. Cíle změn

Komplexní a náležitě vyvážená reakce na hospodářskou a sociální situaci / příspěvek k naplňování 6 pilířů

Pozměněný plán pro oživení a odolnost by měl i nadále představovat komplexní a náležitě vyváženou reakci na hospodářskou a sociální situaci a odpovídajícím způsobem přispívat ke všem šesti pilířům článku 3 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Změny plánu by měly tuto vyváženost zachovávat, nebo pokud by ji změnily, měl by to členský stát odůvodnit a prokázat, že to odpovídá novým výzvám, jimž čelí. Za tímto účelem by měly členské státy popsat, jak pozměněný plán pro oživení a odolnost nadále představuje komplexní a náležitě vyváženou reakci na hospodářskou a sociální situaci daného členského státu. Mění-li se plán jen nepatrně, mohou členské státy jednoduše předpokládat, že plán i nadále vyváženě přispívá k naplňování šesti pilířů, aniž by bylo třeba podávat podrobné doplňující vysvětlení.

Členské státy by měly přiřadit nová opatření k příslušným pilířům, a to tak, že objasní jejich příslušné přispění k naplňování těchto pilířů. Pokud budou z pozměněného plánu některá opatření vyřazena nebo v něm budou některá opatření zredukována, je třeba v něm objasnit, jak bude zajištěno, že plán bude jako celek i nadále dostatečně přispívat k naplňování příslušných pilířů. Případně by přitom měla být uvedena souvislost mezi vyřazenými opatřeními a jakýmkoli nově navrhovanými opatřeními, která mají nahradit vyřazená opatření, s odkazem na příslušné pilíře.

Členský stát by měl ve svém vysvětlení náležitě zohlednit jakýkoli nový vývoj v tomto členském státě nebo jakýkoli nový vývoj politik EU, který má dopad na těchto šest pilířů. Přípustné jsou dodatky zahrnující dodatečná opatření vztahující se pouze k jednomu či dvěma z těchto pilířů, pokud je to odůvodněno novými výzvami, jimž členské státy čelí.

Souvislost s doporučeními pro jednotlivé země a evropským semestrem

Při revizi svých plánů musí členské státy i nadále účinně řešit všechny problémy uvedené v příslušných doporučeních pro jednotlivé země nebo jejich podstatnou část, včetně doporučení pro jednotlivé země přijatých Radou v rámci cyklů evropského semestru pro roky 2019, 2020, 2022 a 2023, jakož i v pozdějších cyklech evropského semestru až do data posouzení pozměněných plánů pro oživení a odolnost ⁽¹⁴⁾. Výroční zprávy o jednotlivých zemích hodnotí pokrok, jehož bylo při provádění opatření zahrnutých do plánů pro oživení a odolnost dosaženo, vyzdvihují příklady důležitých reforem a investic a určují hlavní dosud nevyřešené nebo nově vznikající výzvy, jimiž se plány pro oživení a odolnost dostatečně nezabývají.

Pozměněný plán pro oživení a odolnost by si musel zachovat stejnou úroveň ambicí jako dříve přijatý plán, zejména pokud jde o reformy, které řeší doporučení pro jednotlivé země. Zejména při přípravě dodatku by členské státy měly zajistit, aby dopad navrhovaných změn na udržitelnost veřejných financí byl v souladu s nejnovějšími doporučeními pro jednotlivé země přijatými Radou, jež se vztahují k fiskálním a fiskálně-strukturálním záležitostem. Kromě toho by členské státy eurozóny měly zajistit, aby tato aktualizovaná opatření odpovídala prioritám určeným v nejnovějším doporučení přijatém Radou, které se týká hospodářské politiky eurozóny.

⁽¹³⁾ Sdělení Komise „Pokyny k plánům pro oživení a odolnost v souvislosti s plánem REPowerEU“, 2023/C 80/01 (Úř. věst. C 80, 3.3.2023, s. 1).

⁽¹⁴⁾ V rámci pravidelného cyklu evropského semestru jsou doporučení pro jednotlivé země obvykle koncem května / začátkem června navržena Komisí, poté schválena Evropskou radou a začátkem července s konečnou platností přijata Radou.

Zároveň mohou členské státy v novém rámci fiskálního dohledu EU, který se poprvé použije v roce 2024 pro rozpočtové plánování od roku 2025, požádat o prodloužení období fiskální korekce, pokud jejich střednědobý fiskálně-strukturální plán obsahuje soubor příslušných reforem a investic splňujících kritéria nařízení (EU) 2024/1263, jež se týkají mimo jiné udržitelnosti veřejných financí a příspěvku k růstu. Pro tento účel lze zohlednit rovněž reformní a investiční závazky obsažené v plánech pro oživení a odolnost. Změny plánu pro oživení a odolnost týkající se reformních a investičních závazků, které opravňovaly k prodloužení postupu fiskální korekce, by mohly mít dopad na střednědobý fiskálně-strukturální plán schválený Radou.

Celkový dopad plánu pro oživení a odolnost

V souladu s pokyny k plánům pro oživení a odolnost z let 2021 a 2023 by členské státy měly objasnit, do jaké míry se očekává, že navrhované změny změní celkový dopad jejich plánů pro oživení a odolnost. V tomto objasnění by měl být popsán očekávaný dopad pozměněného plánu pro oživení a odolnost jako celku při zohlednění opatření, která byla přidána či vyřazena.

Je třeba zohlednit tyto prvky:

- makroekonomický a sociální výhled,
- vysvětlení makroekonomického a sociálního dopadu plánu pro oživení a odolnost v souladu s čl. 18 odst. 4 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost,
- udržitelnost,
- soudržnost.

Pokud jsou změny plánů pro oživení a odolnost významné z hlediska obsahu a/nebo rozsahu, členské státy se vyzývají, aby poskytly aktualizované údaje o dopadu pozměněných plánů. Mohou přitom vycházet z informací, které uvedly ve svých národních programech reforem nebo střednědobých fiskálně-strukturálních plánech, a v případě potřeby mohou použít křížové odkazy. Rozsah předkládaných nových informací by měl být úměrný změnám navrhovaným v dodatcích.

Soudržnost

Dopad navrhovaných změn na soudržnost pozměněného plánu pro oživení a odolnost by měl být popsán tak, že budou objasněny vzájemné vztahy mezi novými opatřeními a opatřeními zahrnutými do předchozího přijatého plánu pro oživení a odolnost s odkazem na opatření, která byla v pozměněném plánu zachována, a ta, která z něj byla vyřazena. Členské státy se rovněž vyzývají, aby objasnily, jakým způsobem bude zachována celková rovnováha mezi reformami a investicemi. Nová nebo pozměněná opatření by neměla vést k nesrovnalostem a narušení celkové soudržnosti plánu pro oživení a odolnost.

Musí být také popsán soulad se schválenými dohodami o partnerství a programy politiky soudržnosti v souladu s čl. 17 odst. 3, čl. 18 odst. 4 písm. n) a 62. bodem odůvodnění nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost (viz též níže).

Rovnost žen a mužů a rovné příležitosti pro všechny

Členské státy by měly popsat, jaký dopad mají změny jejich plánů pro oživení a odolnost na způsob, jakým uvedené plány přispívají k cílům spočívajícím v zajištění rovnosti žen a mužů a rovných příležitostech pro všechny.

Členské státy by se za tímto účelem měly řídit pokyny k plánům pro oživení a odolnost z roku 2021 a zároveň by měly zohlednit aktuální vývoj událostí, a to například tím, že:

- zváží, jak nejlépe zohlednit cíle rovnosti žen a mužů a rovných příležitostí pro všechny při provádění a monitorování svých plánů, s ohledem na zkušenosti, které při jejich provádění dosud získaly,
- zajistí zapojení subjektů zabývajících se rovností a rovným zacházením do provádění plánů pro oživení a odolnost, například v rámci příslušných monitorovacích orgánů,
- lépe zohlední tyto cíle v revidovaných milnících a cílech, například jejich rozčleněním podle pohlaví, věku, zdravotního postavení a rasového či etnického původu, je-li to možné.

Rozsah předkládaných nových informací by měl být úměrný změnám navrhovaným v dodatcích.

Státní podpora

Na dodatečné nebo revidované reformy a investice se v plném rozsahu vztahují pravidla státní podpory. Každý členský stát je povinen zajistit, aby všechny reformy a investice v jeho plánu pro oživení a odolnost byly v souladu s pravidly EU pro státní podporu a řídily se platnými postupy týkajícími se státní podpory.

V této souvislosti poskytují Pokyny Komise pro státní podporu v oblasti klimatu, ochrany životního prostředí a energetiky 2022 ⁽¹⁵⁾ vodítko k tomu, jak bude Komise posuzovat slučitelnost opatření podpory v oblasti ochrany životního prostředí, včetně ochrany klimatu, a v oblasti energetiky, která podléhají oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování EU. Obecné nařízení o blokových výjimkách navíc prohlašuje určité kategorie státní podpory za slučitelné se Smlouvou za předpokladu, že splňují jasně stanovené podmínky, a osvobozuje tyto kategorie od požadavku předchozího oznámení státní podpory Komisi a jejího schválení ze strany Komise. Je třeba zmínit, že dne 23. června 2023 Komise obecné nařízení o blokových výjimkách revidovala a rozšířila oblast jeho působnosti, jakož i zvýšila prahové hodnoty pro oznamování, což by mělo schvalování opatření v rámci Nástroje pro oživení a odolnost usnadnit. Pokud jde například o opatření přispívající k cílům plánu REPowerEU, členskými státy se doporučuje, aby věnovaly pozornost ustanovením oddílu 4 obecného nařízení o blokových výjimkách, která se týkají podpory výzkumu, vývoje a inovací, a oddílu 7, jež se týkají podpory na ochranu životního prostředí.

Dočasný krizový a transformační rámec pro státní podporu, přijatý Komisí dne 9. března 2023 a revidovaný dne 20. listopadu 2023 a dne 2. května 2024, na podporu hospodářství EU v souvislosti s ruskou invazí na Ukrajinu a na podporu odvětví, která jsou klíčová pro přechod ke klimaticky neutrálnímu hospodářství, může být relevantní i pro posouzení státní podpory u opatření v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, pokud mohou spadat do oblasti působnosti oddílů 2.5, 2.6 nebo 2.8 dočasného krizového a transformačního rámce, jež jsou stále použitelné až do 31. prosince 2025. Také projekty, které spadají do oblasti působnosti nařízení o platformě STEP nebo kterým byla udělena pečeť (suverenity) STEP, musí být v rozsahu, v němž jsou financovány členskými státy, v souladu s pravidly státní podpory.

V souladu s pokyny a vzorem k plánům pro oživení a odolnost z roku 2021 by členské státy měly ve svých pozměněných plánech pro oživení a odolnost u každé nové nebo revidované reformy a investice uvést, zda dané opatření podléhá oznámení státní podpory, a pokud ano, kdy její předběžné oznámení a oznámení provedou. Má-li členský stát za to, že dané opatření nepodléhá oznámení, měl by odkázat na platné rozhodnutí o schválení státní podpory nebo na ustanovení obecného nařízení o blokových výjimkách nebo jiných nařízeních o blokových výjimkách, která se podle jeho názoru na dané opatření vztahují, spolu s příslušným zdůvodněním nebo popisem důvodů, proč se dané opatření nepovažuje za státní podporu. Při předběžném stanovení časového harmonogramu pro splnění příslušných milníků a cílů musí členské státy zajistit, aby Komise měla k dispozici dostatek času na schválení případné státní podpory, která může být zahrnuta v příslušných investičních opatřeních a která podléhá oznámení. Komise již členskými státy poskytla podrobné pokyny ke státní podpoře ⁽¹⁶⁾ a je připravena jim v případě potřeby předběžně poradit, zda jsou jednotlivé investice zahrnuté v jejich pozměněných plánech pro oživení a odolnost v souladu s regulačním rámcem pro státní podporu. Členské státy se vyzývají, aby svůj harmonogram (předběžných) oznámení sdělily Komisi spolu s žádostí o změnu, aby byl zajištěn dostatek času a předešlo se případným obtížím při provádění v důsledku nesprávného výkladu platných pravidel státní podpory.

Na základě předchozích zkušeností s opatřeními zahrnutými do plánů pro oživení a odolnost, která byla posouzena z hlediska státní podpory, má včasná komunikace s útvary Komise při revizi těchto plánů zásadní význam pro rychlé posouzení oznámených opatření z hlediska státní podpory. Členské státy se vyzývají, aby zahájily jednání s útvary Komise, a plně tak využily možností, které jim poskytují jednotlivé rámce pro státní podporu, za účelem navržení opatření, která budou v souladu s platnými pravidly.

Ačkoli se pravidla státní podpory mohou vyvíjet až do roku 2026, je třeba připomenout, že podle pravidel státní podpory je rozhodujícím okamžikem pro posouzení určitého opatření okamžik poskytnutí státní podpory, tj. okamžik, kdy je příjemci podpory přiznán právně vymahatelný nárok na obdržení podpory.

II. Popis změn

Podle pokynů k plánům pro oživení a odolnost z roku 2021 by tento oddíl měl být strukturován podle jednotlivých složek. Tento oddíl by měl být uveden pouze u těch složek, u nichž se provádějí změny. Neměly by se v něm opakovat informace uvedené v jiných oddílech, ale mělo by zde být uvedeno, které změny byly provedeny oproti dříve přijatému prováděcímu rozhodnutí Rady (s přesnými odkazy na příslušné oddíly a opatření). Pokud členské státy doplňují jen několik reforem a investic v rámci stejného tématu, mohou vycházet ze stávajících složek (např. ke stávající složce týkající se energetické renovace lze přidat nové opatření k renovaci budov). V případě nových investic a reforem s různými prioritami mohou členské státy také přidat úplně nové složky.

⁽¹⁵⁾ SEC(2022) 70 final – SWD(2022) 19 final – SWD(2022) 20 final.

⁽¹⁶⁾ K dispozici na adrese: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/rrf-guiding-templates_en (aktualizovány v roce 2023 za účelem zohlednění revizí obecného nařízení o blokových výjimkách, Pokynů pro státní podporu v oblasti klimatu, životního prostředí a energetiky a dočasného krizového a transformačního rámce).

Popis reforem a investic

U každé složky, kde dochází ke změnám základních opatření, by členské státy měly uvést, které investice nebo reformy jsou „přidány“, „vypuštěny“ nebo „pozměněny“ oproti předchozím plánům.

Využívání finančních nástrojů a rozpočtových záruk

Opatření v podobě finančních nástrojů a rozpočtových záruk mohou být atraktivním řešením pro realizaci investic zahrnutých v plánech pro oživení a odolnost, a to hned z několika důvodů:

- součástí finančních nástrojů může být splacení jistiny, kterou příjemci obdrželi, zpět členskému státu, čímž se v dlouhodobém horizontu omezí vznik veřejného dluhu,
- musí umožnit opětovné použití toků, včetně případného splacení jistiny (např. v případě úvěrových fondů a kapitálových programů), pro stejné politické cíle i po roce 2026 a/nebo splacení půjček poskytnutých v rámci Nástroje pro oživení a odolnost,
- mohou sloužit k financování řady malých investic v soudržném rámci, jako jsou například veřejné záruky a výhodné půjčky na energetickou účinnost budov, a usnadnit kontakt s potenciálními příjemci prostřednictvím decentralizovaných partnerských struktur,
- mohou pomoci využít dodatečné finanční zdroje nebo společné investice, zejména od soukromých společností a soukromých finančních institucí.

Na základě zkušeností získaných se stávajícími plány pro oživení a odolnost se zatím nejčastěji používají tyto typy finančních nástrojů:

- záruční nástroje a zvýhodněné půjčky ke snížení nákladů na vypůjčený kapitál na programy renovací ke zvýšení energetické účinnosti,
- smlouvy o nákupu elektřiny pro investice do obnovitelných zdrojů energie,
- úvěrové nástroje na podporu malých a středních podniků v některých oblastech politiky s cílem zlepšit přístup k financování,
- kapitálové investice do společností nebo do kapitálových fondů podporujících ekologickou transformaci ⁽¹⁷⁾.

Příloha I obsahuje další informace o využívání finančních nástrojů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a o možnosti přispívat na záruku InvestEU prostřednictvím složky členského státu na základě zkušeností získaných při přípravě a provádění původních plánů pro oživení a odolnost.

Ekologický a digitální rozměr

Členské státy by měly vysvětlit, do jaké míry jejich pozměněné plány pro oživení a odolnost přispějí k ekologické transformaci a k urychlení přechodu na čistou energii, jakož i k digitální transformaci, která obstojí v budoucnu, a k silnému jednotnému digitálnímu trhu nebo k řešení souvisejících problémů. Sem mohou spadat i opatření v oblasti výzkumu a inovací s příslušným časovým harmonogramem. V souladu s konceptem souběžné transformace je třeba považovat oba druhy transformace za procesy, které se vzájemně posilují, a Komise je bude posuzovat společně.

Ekologický rozměr opatření v rámci plánu pro oživení a odolnost bude i nadále posuzován jak v rámci kvalitativního přístupu (provázanost mezi těmito opatřeními a výzvami, kterým čelí jednotlivé členské státy v oblasti energetiky, klimatu a životního prostředí), tak v rámci kvantitativního přístupu (celkový příspěvek pozměněného plánu pro oživení a odolnost k cílům v oblasti klimatu včetně kapitoly REPowerEU, stejně jako kapitola REPowerEU samostatně, musí představovat alespoň 37 % celkových finančních prostředků přidělených na plán).

Členské státy se vyzývají, aby vysvětlily, jak jejich pozměněný plán pro oživení a odolnost přispěje k dosažení cílů EU v oblasti klimatu zakotvených v právním rámci pro klima, a aby zohlednily balíček „Fit for 55“, který byl schválen k provádění těchto cílů. Balíček „Fit for 55“ stanoví cíle EU a členských států v oblasti klimatu do roku 2030 a další legislativní opatření, aby politiky v oblasti klimatu, energetiky, využívání půdy, dopravy a daní byly připraveny na snížení čistých emisí skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 % a dosažení klimatické neutrality do roku 2050.

⁽¹⁷⁾ Zejména pro malé a střední podniky.

Také digitální rozměr opatření v rámci plánu pro oživení a odolnost bude i nadále posuzován na základě kvalitativního i kvantitativního přístupu. Dne 9. března 2021 představila Evropská komise dokument s názvem „Digitální kompas 2030: Evropské pojetí digitální dekády“, strukturovaný do čtyř hlavních oblastí: dovednosti, bezpečná a udržitelná digitální infrastruktura, digitální transformace podniků a digitalizace veřejných služeb. Pro každý z těchto bodů stanoví Digitální kompas ambiciózní cíle na úrovni EU s výhledem do roku 2030. Poté následoval návrh rozhodnutí o politickém programu pro rok 2030 „Cesta k digitální dekádě“, které vstoupilo v platnost dne 9. ledna 2023. Na základě tohoto programu by byla vytvořena struktura řízení, v níž by členské státy a Komise strukturovaným způsobem spolupracovaly na dosažení cílů, a tento program by usnadnil provádění projektů zahrnujících více zemí. Členské státy se vyzývají, aby uvedly, jak by k těmto čtyřem hlavním oblastem a k dosažení cílů do roku 2030 přispěla jakákoli další nebo pozměněná opatření zaměřená na digitální transformaci nebo výzvy, které z ní vyplývají.

Pokud jde o kvantitativní přístup, celkový příspěvek pozměněného plánu pro oživení a odolnost k digitálním cílům musí představovat alespoň 20 % celkových finančních prostředků přidělených na plán bez opatření obsažených v kapitole REPowerEU.

Sledování klimatu a digitální označování

Cíl v oblasti klimatu ve výši 37 % a digitální cíl ve výši 20 % stanovené v čl. 19 odst. 3 písm. e) a f) nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost zůstávají v případě změn plánu pro oživení a odolnost povinné, a to bez ohledu na důvody, které vedly k těmto změnám (s výjimkou nákladů na opatření obsažená v kapitole REPowerEU, pokud jde o digitální označení; opatření obsažená v kapitolách REPowerEU se při výpočtu tohoto digitálního cíle nezohledňují). Je proto důležité, aby členské státy při provádění revizí svých plánů pro oživení a odolnost zohlednily celkovou výši finančního přidělu na tento plán.

Členské státy by proto měly u každého nového nebo pozměněného opatření vysvětlit přínos k dosažení klimatických a digitálních cílů v souladu s pokyny k plánům pro oživení a odolnost z roku 2021. V případě, že dojde ke změnám celkových odhadovaných nákladů na plán pro oživení a odolnost nebo odhadovaných nákladů na jakákoli opatření s klimatickým nebo digitálním označením, bude nutné provést nové posouzení tohoto označení, aby bylo ověřeno, že tyto dva cíle jsou i nadále plněny. Označení je třeba posoudit i v případě jakýchkoli změn původního rozsahu, povahy nebo koncepce stávajícího opatření.

Je třeba poznamenat, že oba cíle jsou vypočítány pro pozměněný plán pro oživení a odolnost jako celek, který se skládá z dříve přijatého plánu pro oživení a odolnost a jeho dodatku, s výjimkou nákladů na opatření obsažená v kapitole REPowerEU, pokud jde o digitální cíl. Příspěvky v oblasti klimatu a digitální oblasti budou pro pozměněný plán pro oživení a odolnost přepočítány, přičemž se zohlední změny opatření v plánu pro oživení a odolnost a upravené celkové odhadované náklady.

Na základě zkušeností s 27 přijatými plány je u opatření zahrnujících více oblastí, například u horizontálních opatření, nutné v relevantních případech uplatňovat sledování klimatu a digitální označování na úrovni podopatření (samostatná část opatření týkající se konkrétní oblasti intervence) s použitím různých oblastí intervence (podle příloh VI a VII nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost).

Dále je třeba připomenout, že ustanovení čl. 19 odst. 3 písm. e) a f) nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a příloh VI a VII stanoví příslušné koeficienty pro výpočet podpory na klimatické a digitální cíle. Podle těchto ustanovení lze koeficienty pro podporu cílů v oblasti klimatu zvýšit (až na celkovou částku 3 % pro označování v oblasti klimatu), pokud je doprovází opatření, která zvyšují jejich dopad. Členské státy by měly použití těchto ustanovení v příslušných případech dostatečně odůvodnit.

Členské státy by měly popsat konkrétní přístup, který pro označování těchto opatření navrhuje. Komise může členským státům pomoci nalézt příklady toho, jak byla podobná opatření označována v plánech pro oživení a odolnost, které Rada přijala v minulosti.

Zásada „významně nepoškozovat“

Technické pokyny k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ (2021/C 58/01, pozměněné dokumentem C(2023) 6454 final), které stanoví hlavní principy a způsoby uplatňování této zásady v kontextu Nástroje pro oživení a odolnost s přihlédnutím k jeho specifickým charakteristikám, jsou i nadále v plném rozsahu použitelné. Pro převody z plánu pro oživení a odolnost do složky členského státu v rámci Programu InvestEU se použijí zjednodušená ustanovení podle oddílu 2.4 pozměněných technických pokynů k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“. Technické pokyny obsahují rovněž „kontrolní seznam“, kterým je třeba se řídit při sebehodnocení v kontextu uvedené zásady a který má být u každého opatření součástí pozměněného plánu pro oživení a odolnost. Tento oddíl shrnuje klíčové prvky uvedených pokynů a vysvětluje jejich použití v případě nových nebo revidovaných opatření. Uvádí také další vysvětlení na základě zkušeností s dříve přijatými plány pro oživení a odolnost.

Uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ v souvislosti s revizemi plánů pro oživení a odolnost

Členské státy musí předložit sebehodnocení z hlediska zásady „významně nepoškozovat“ pro každé nové nebo pozměněné opatření zahrnuté do pozměněného plánu pro oživení a odolnost (viz též oddíl 2.1 a příloha I technických pokynů k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“), s výjimkou případů stanovených v čl. 21c odst. 6 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Pokud se změnou opatření jeho dopad na životní prostředí nemění, mohou členské státy vycházet z původního sebehodnocení. Členské státy se rovněž vyzývají, aby v rámci sebehodnocení z hlediska zásady „významně nepoškozovat“ poskytly tam, kde je to relevantní a možné, kvantitativní posouzení dopadu dané reformy nebo investice na životní prostředí. Je třeba vzít v úvahu tyto průřezové aspekty:

- *Nově dostupné alternativy s nízkým dopadem:* Zásady uvedené v oddíle 2.4 technických pokynů k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“, včetně poznámky pod čarou č. 25, jsou i nadále použitelné pro posuzování nových nebo revidovaných opatření. Posouzení zásady „významně nepoškozovat“ u těchto opatření by mělo odrážet informace o alternativách s nízkým dopadem, které jsou k dispozici v okamžiku předložení pozměněného plánu pro oživení a odolnost.
- *Změny dopadů pozměněného opatření na životní prostředí:* V případě změny stávajícího opatření by se členské státy měly snažit zabránit jakémukoli zvýšení dopadů na životní prostředí u pozměněného opatření. Pokud má pozměněné opatření vliv na dopady na životní prostředí (např. na závažnost, povahu nebo prostorový rozsah dopadu), měl by členský stát prokázat, že dané opatření je stále v souladu se zásadou „významně nepoškozovat“.

Prokázání souladu opatření se zásadou „významně nepoškozovat“ v plánech pro oživení a odolnost

V případě změn přicházejí v úvahu dvě hlavní situace s odlišným dopadem na proces posuzování z hlediska uvedené zásady:

- *Zavedení nového opatření:* Pokud se členský stát rozhodne přidat do svého plánu pro oživení a odolnost nové opatření, měl by postupovat stejně jako při původním předložení plánu pro oživení a odolnost. Členský stát by měl vyplnit kontrolní seznam v příloze I technických pokynů k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“, aby podložil svou analýzu toho, zda a do jaké míry má nové opatření dopad na environmentální cíle.
- *Změna stávajícího opatření:* Členské státy mohou mít v úmyslu změnit koncepci, povahu nebo oblast působnosti stávajícího opatření. Měly by předložit odpovídající posouzení z hlediska zásady „významně nepoškozovat“ a podle potřeby toto posouzení upravit tak, aby v něm byly zohledněny změny opatření. Členský stát by měl uvést odkaz na oddíl dříve přijatého plánu pro oživení a odolnost, v němž je původní posouzení z hlediska této zásady uvedeno.

III. Milníky, cíle a harmonogram

Při změně svých plánů pro oživení a odolnost by členské státy měly zajistit, aby pro každé nové nebo pozměněné opatření podporované v rámci Nástroje pro oživení a odolnost byly stanoveny odpovídající milníky a cíle. Při stanovení nových milníků a cílů nebo při navrhování jakýchkoli jejich změn by se členské státy měly řídit zásadami uvedenými v pokynech k plánům pro oživení a odolnost z roku 2021, a to i pokud jde o jejich specifičnost a spolehlivost.

Vzhledem k tomu, že se členské státy vybízejí k účasti na přeshraničních projektech nebo projektech zahrnujících více zemí, zejména těch, které podporují cíle plánu REPowerEU a platformy STEP, je třeba věnovat zvláštní pozornost řádnému navržení souvisejících milníků a cílů. Na jedné straně by měly být jasně rozděleny mezi jednotlivé členské státy, které se takových projektů účastní, aby nedocházelo k překrývání a průtahům při posuzování a provádění. Úspěch jednoho plánu pro oživení a odolnost by neměl záviset na plánu jiného členského státu. Na druhou stranu by měla být při navrhování milníků a cílů zajištěna dobrá koordinace, aby byly řádně posouzeny nevyhnutelné vzájemné závislosti mezi členskými státy a aby byly stanoveny obezřetné časové harmonogramy provádění. Komise je připravena pomoci skupinám členských států zapojených do přeshraničních projektů nebo projektů zahrnujících více zemí, aby zajistila, že jejich milníky a cíle budou navrženy vhodným způsobem.

Období provádění některých vnitrostátních investic může končit později než v roce 2026. V těchto případech by související milníky a cíle měly být navrženy tak, aby zahrnovaly pouze činnosti podporované z Nástroje pro oživení a odolnost po dobu trvání tohoto nástroje, přičemž v návrhu opatření by mělo být jasně uvedeno, které prováděcí kroky budou po roce 2026 podporovány z vnitrostátních fondů nebo jiných fondů EU.

V případě, že členský stát navrhne ve svém plánu pro oživení a odolnost změnu opatření na základě článku 21 a předloží odpovídající odůvodnění své žádosti (včetně prokázání příčinné souvislosti mezi objektivními okolnostmi a tím, že opatření již není splnitelné / že je zapotřebí snížit administrativní zátěž⁽¹⁸⁾), lze navrhnout změny všech stávajících milníků a cílů souvisejících s revidovaným opatřením.

Milníky a cíle by měly být navrženy tak, aby odrážely základní kroky provádění reforem a investic. V každém případě je třeba vyvarovat se uvádění nezávazných, příliš podrobných nebo zbytečných požadavků. Komise proto bude příznivě posuzovat rovněž žádosti o odstranění takovýchto požadavků ze stávajících milníků a cílů v souladu s oddílem II těchto pokynů.

Na administrativní chyby zjištěné v prováděcím rozhodnutí Rady lze upozornit Komisi a Radu kdykoli v průběhu provádění plánů pro oživení a odolnost. Budou zohledněny v návrhu Komise na nové, resp. pozměněné prováděcí rozhodnutí Rady nebo ve zvláštní opravě.

IV. Financování a náklady

Nová opatření: Členské státy uvedou odhadované celkové náklady na nové reformy a investice předložené v dodatku.

Revidovaná opatření: U každého revidovaného opatření poskytne členský stát aktualizované odhady nákladů, pokud mají změny na odhadované náklady vliv. Pokud se změna týká pouze rozsahu daného opatření, revize odhadovaných nákladů by měla být provedena poměrným způsobem.

Metodika: Při přípravě těchto odhadů nákladů by se členské státy měly řídit konkrétními instrukcemi uvedenými v pokynech k plánům pro oživení a odolnost z roku 2021. Zpravidla se neočekává, že by členské státy předkládaly revidované odhady nákladů na opatření, která nejsou ani nová, ani pozměněná. Členské státy mohou předložit potvrzení o odhadovaných nákladech vystavené nezávislým veřejným subjektem, což by mohlo přispět k posílení věrohodnosti těchto odhadů.

V. Doplnkovost a provádění plánu pro oživení a odolnost

Soulad s ostatními iniciativami

Podle článku 17 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost musí být všechny plány pro oživení a odolnost, včetně dodatků, v souladu s příslušnými doporučeními pro jednotlivé země a dále s informacemi obsaženými v národních programech reform, vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu a jejich aktualizacích podle nařízení (EU) 2018/1999, plánech spravedlivé územní transformace vypracovaných podle nařízení o Fondu pro spravedlivou transformaci, prováděcích plánech v rámci systémů záruk pro mladé lidi, dohodách o partnerství a operačních programech.

- Pokud jde o soulad s příslušnými doporučeními pro jednotlivé země a s národními programy reforem / střednědobými fiskálně-strukturálními plány, viz část II, oddíl I těchto pokynů týkající se evropského semestru.
- Dodatky budou muset být rovněž v souladu s činnostmi směřujícími ke klimaticky neutrálnímu hospodářství, které budou navrženy v plánech spravedlivé územní transformace.
- V neposlední řadě bude zapotřebí, aby dodatky byly v souladu s dohodami o partnerství a operačními programy přijatými podle nařízení o společných ustanoveních na období 2021–2027 v období po přijetí původních plánů pro oživení a odolnost. Vzhledem k tomu, že všechny členské státy přijaly své dohody o partnerství a téměř všechny programy politiky soudržnosti, měly by vysvětlit, jak se nová nebo pozměněná opatření uvedená v plánech pro oživení a odolnost vzájemně doplňují s prováděním programů v rámci nařízení o společných ustanoveních na období 2021–2027.

Doplnkovost financování a zamezení dvojímu financování

Členské státy nesou hlavní odpovědnost za zamezení dvojímu financování mezi Nástrojem pro oživení a odolnost a ostatními fondy EU, a mají proto povinnost před předložením žádosti o platbu ověřit, že k dvojímu financování nedochází (na základě článků 9 a 22 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost). Ve svých pozměněných plánech pro oživení a odolnost by měly uvést, zda se změnily zavedené metody pro zajištění doplnkovosti financování a dodržování článku 9 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost.

⁽¹⁸⁾ V souladu s pokyny uvedenými v části I oddíle II je tím míněno „stanovení lepší alternativy“ nebo případy, kdy „... jsou některé požadavky milníku, cíle nebo popisu opatření zbytečně podrobné nebo způsobují neodůvodněnou administrativní zátěž, protože nepřispívají k dosažení cíle (cílů) opatření“.

Článek 9 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost jasně stanoví, že financování z Nástroje pro oživení a odolnost lze kombinovat s jinými fondy EU „... za předpokladu, že [tato podpora] nepokrývá stejné náklady“. Vzhledem k tomu, že financování z Nástroje pro oživení a odolnost je založeno na výsledcích, je nutné předem jasně vymezit činnosti a projekty financované z tohoto nástroje a činnosti a projekty financované z jiných fondů EU, jak je rovněž objasněno v pokynech k plánům pro oživení a odolnost z roku 2021. Toto vymezení *ex ante* zůstává výchozím přístupem v rámci Nástroje pro oživení a odolnost.

Jestliže se zjistí, že vymezení nákladů *ex ante* není proveditelné nebo je příliš zatěžující, pak s ohledem na společný cíl zjednodušit provádění Nástroje pro oživení a odolnost, snížit související administrativní zátěž, podpořit doplňkovost mezi fondy EU a zabránit dvojímu financování je možné v krajním případě a výjimečně kombinovat podporu z Nástroje pro oživení a odolnost a jiných fondů EU na poměrném základě za předpokladu, že jsou splněny všechny následující podmínky:

- i) popis opatření v příslušném prováděcím rozhodnutí Rady jasně uvádí, že z Nástroje pro oživení a odolnost se financuje pouze část projektu v kombinaci s jinými programy nebo nástroji Unie;
- ii) v předběžných odhadech nákladů předložených členským státem pro celý projekt je stanoveno, jaká částka je financována z Nástroje pro oživení a odolnost a zohledněna při výpočtu nákladů na plán pro oživení a odolnost, přičemž se konstatuje, že ostatní náklady by mohly být podpořeny z jiných programů nebo nástrojů Unie (pokud možno s uvedením orientační částky za tyto programy nebo nástroje Unie);
- iii) příslušné milníky / dotčené cíle jsou navrženy způsobem, který měří pouze příspěvek z Nástroje pro oživení a odolnost, případně i prostřednictvím cíle plnění rozpočtu;
- iv) členský stát oznámí konečnému příjemci výši příspěvku z Nástroje pro oživení a odolnost, již musí konečný příjemce vykázat subjektu provádějícímu program nebo nástroj Unie, kterým se podpora z Nástroje pro oživení a odolnost doplňuje;
- v) subjekt provádějící jakýkoli jiný program nebo nástroj Unie doplňující podporu z Nástroje pro oživení a odolnost je schopen na úrovni projektu ověřit, že koneční příjemci finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost neobdrží podporu Unie na více než 100 % celkových způsobilých nákladů ⁽⁹⁾.

Kromě výše uvedených podmínek musí být tento přístup v souladu s ustanoveními jiného dotčeného nástroje financování EU a musí být v souladu s pravidly státní podpory včetně ustanovení o kumulaci. Tento přístup se nevztahuje na fondy, které se řídí nařízením o společných ustanoveních, vzhledem k tomu, že podmínka dle bodu v) je v jejich kontextu obtížně použitelná.

Provádění

Prováděcí rámec byl posouzen v rámci původních plánů pro oživení a odolnost a předpokládá se, že členské státy budou i nadále vycházet ze stejných opatření pro provádění svého pozměněného plánu pro oživení a odolnost. K veškerým navrhovaným změnám prováděcího rámce je však potřeba poskytnout vysvětlení.

V případě, že se členské státy při provádění svých plánů pro oživení a odolnost dosud potýkaly s problémy (například v souvislosti s nedostatečnou administrativní kapacitou, nevyvinutým informačním systémem nebo nedostatečným mandátem pro odpovědné orgány), měly by proaktivně přehodnotit svá stávající nastavení a zvýšit jejich efektivitu. Členské státy se rovněž vyzývají, aby s Komisí projednaly své dosavadní zkušenosti, aby se zjistilo, zda by změny prováděcího rámce mohly pomoci zlepšit provádění reforem a investic.

Členské státy by měly dbát na to, aby měly dostatečnou administrativní kapacitu pro provádění reforem a investic v rámci plánu pro oživení a odolnost, a měly by proto mít možnost zahrnout do nákladů na své příslušné investice nebo reformy omezené administrativní náklady dočasné povahy, pokud tyto náklady souvisejí s prováděním dané konkrétní investice nebo reformy.

Pokud členský stát v souvislosti s prováděním plánu pro oživení a odolnost požádal nebo hodlá požádat o horizontální podporu podle Nástroje pro technickou podporu, např. pokud jde o komunikační opatření, vyzývá se, aby to v tomto oddíle uvedl.

⁽⁹⁾ V případech, kdy jiné financování z prostředků EU neproplácí náklady (Inovační fond), ale rovněž probíhá na základě jejich předběžného odhadu, se tato kontrola nahrazuje porovnáním obou předběžných odhadů nákladů ze strany Nástroje pro oživení a odolnost a z jiného fondu EU, aby se zajistilo, že nebylo přiděleno více než 100 % celkových předem odhadovaných nákladů.

Konzultace

Členské státy by měly předložit shrnutí procesu konzultací vedených v souladu s jejich vnitrostátními právními rámci, na jejichž základě se pozměněný plán pro oživení a odolnost předkládá. Konzultace by měly odpovídat rozsahu změn zavedených v plánech pro oživení a odolnost. Vzhledem k tomu, že byl rozsah konzultací při přípravě původních plánů pro oživení a odolnost odlišný, zejména s ohledem na mimořádnou situaci v souvislosti s onemocněním COVID-19, doporučuje se, aby členské státy tento proces obecně posílily v případě, že budou své plány pro oživení a odolnost měnit. Měly by zajistit, aby do navrhování, provádění a sledování nových nebo revidovaných opatření byly včas a smysluplně zapojeny zúčastněné strany, včetně místních a regionálních orgánů, sociálních partnerů, nevládních organizací a případně zúčastněných stran z odvětví zemědělství v souladu s vnitrostátními právními rámci jednotlivých států.

Při provádění příslušných opatření může být vhodné, aby členské státy do milníků nebo cílů, které obsahují geografický rozměr, začlenily podmínky související s místními nebo regionálními aspekty (například doplněním zvláštních podmínek v souvislosti s konzultacemi s místními a regionálními orgány). Jejich součástí mohou být i podobné podmínky pro konzultace se sociálními partnery a případně se zúčastněnými stranami z odvětví zemědělství související s prováděním příslušných reforem nebo investic.

Kromě toho bude evropský semestr důležitým rámcem pro projednání pokroku při provádění plánů pro oživení a odolnost se zúčastněnými stranami v souladu se zavedenou praxí a zvyklostmi jednotlivých členských států. Provádění plánů pro oživení a odolnost bude úspěšné pouze se silnou podporou regionálního a místního zázemí a s podporou sociálních partnerů a občanské společnosti.

Kontroly a audit

Systémy vnitřní kontroly v členských státech jsou nezbytné k zajištění plného souladu plánů pro oživení a odolnost s článkem 22 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Jejich spolehlivost je nutností, má-li být zajištěna ochrana finančních zájmů Unie a soulad využívání finančních prostředků EU s platnými právními předpisy Unie a vnitrostátními právními předpisy, zejména pokud jde o předcházení podvodům, korupci, střetům zájmů a dvojímu financování a o jejich odhalování a nápravu. V této souvislosti a s ohledem na změny vyplývající z revize plánu pro oživení a odolnost je nezbytné, aby členské státy přesně odůvodnily, jak dalece jsou zavedené kontrolní struktury i nadále vhodné a jak budou případně posíleny, aby byly zajištěny vhodné zdroje a struktury. Klíčové požadavky na kontrolní systémy členských států jsou podrobněji rozepsány v příloze I dohody o financování a (v příslušných případech) dohody o půjčce uzavřené mezi Komisí a daným členským státem. Zejména tam, kde pozměněný plán pro oživení a odolnost obsahuje nová nebo revidovaná opatření, by měl členský stát vysvětlit a prokázat, že kontrolní struktury jsou i nadále dostatečné, případně jak bude jejich kapacita, včetně personálního zajištění a procesů, posílena úměrně ke zvýšení objemu daného plánu pro oživení a odolnost. Pokud by Komise požadovala další záruky dodržování povinností uvedených v článku 22 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, budou do návrhu Komise na prováděcí rozhodnutí Rady, kterým se schvaluje posouzení pozměněného plánu pro oživení a odolnost, zahrnuty milníky týkající se auditu a kontroly.

Členské státy se žádají, aby při žádosti o změnu plánů poskytly aktualizované vysvětlení kontrolních opatření a systémů, včetně systému úložiště údajů o konečných příjemcích.

Komunikace

V souladu s článkem 34 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, článkem 10 dohod o financování a v příslušných případech článkem 19 dohod o půjčce by členské státy měly pokračovat v provádění své komunikační strategie a v případě potřeby ji aktualizovat tak, aby zahrnovala nově přidané reformy a investice, aby byla zajištěna informovanost veřejnosti o financování z prostředků Unie. Členské státy se vyzývají, aby při předkládání pozměněných plánů pro oživení a odolnost popsaly opatření, která přijaly k plnění těchto povinností, s cílem usnadnit Komisi sledování souladu s uvedenými ustanoveními.

Komunikační kampaně by se měly zaměřit na zvyšování povědomí o klíčových reformách a investicích v rámci evropské reakce, zejména v souvislosti s plánem REPowerEU, a na zlepšování informovanosti široké veřejnosti o plánech pro oživení a odolnost a jejich účelu. Členské státy se vyzývají, aby svou komunikační činnost v rámci Nástroje pro oživení a odolnost zaměřily na tyto oblasti:

- vysvětlit a připomenout cíle svého plánu pro oživení a odolnost a jeho přínosy pro členský stát,
- na praktických případech ukázat, proč jsou reformy a investice prospěšné pro společnost, oživení Evropy, ekologickou a digitální transformaci a energetickou bezpečnost,

- zajistit dostatečné zviditelnění politické podpory plánům pro oživení a odolnost na vysoké úrovni,
- informovat o významných projektech a připomínat, že byly realizovány právě díky Nástroji pro oživení a odolnost,
- vybízet potenciální příjemce, aby požádali o financování v rámci plánu pro oživení a odolnost,
- ukázat celkový pokrok při provádění reforem i investic, zejména v souvislosti s plánem REPowerEU, včetně pravidelných výměn se sociálními partnery, dotčenými komunitami a občanskou společností obecně.

Komise rovněž může členským státům pomoci při provádění jejich vnitrostátních komunikačních strategií, a to i v souvislosti s jejich pozměněnými plány pro oživení a odolnost, prostřednictvím sítě Inform EU.

Transparentnost týkající se konečných příjemců

Transparentnost využívání prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost byla zvýšena začleněním nové povinnosti transparentnosti do nařízení o plánu REPowerEU. Členské státy musí zřídit veřejně přístupný a snadno použitelný portál, kde budou zveřejňovat údaje o 100 konečných příjemcích, kteří obdrželi nejvyšší částku finančních prostředků na provádění opatření v rámci Nástroje pro oživení a odolnost.

Za konečného příjemce by měl být považován poslední subjekt, který obdrží finanční prostředky na opatření v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a není dodavatelem ani subdodavatelem. Konečné příjemce je třeba odlišovat od příjemců v rámci přímého řízení Nástroje pro oživení a odolnost, kterými jsou členské státy. Definice konečných příjemců vychází přímo z čl. 22 odst. 2 písm. d) nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost.

Konečným příjemcem může být buď fyzická osoba (např. občané), nebo právnická osoba (např. ministerstva, veřejnoprávní subjekty, regionální nebo místní orgány veřejné správy, sdružení, charitativní organizace nebo podniky). Prvotní nebo zprostředkující příjemci finančních prostředků (např. ministerstva nebo agentury, které nejsou zadavateli, ale pouze rozdělují finanční prostředky dalším subjektům) by za poslední subjekt považováni být neměli. Aby byl subjekt považován za konečného příjemce, měl by obdržet peněžní převod nebo by mu měly být přiděleny rozpočtové prostředky na platby na účel uvedený v opatření v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, jak je popsáno v prováděcím rozhodnutí Rady. Tyto údaje by měly obsahovat právní název konečného příjemce včetně jména a příjmení, pokud je konečným příjemcem fyzická osoba, výši obdržených finančních prostředků a související opatření v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, na něž jsou obdržené finanční prostředky určeny. Pro účely určení 100 největších konečných příjemců by měly být zohledněny veškeré finanční prostředky poskytnuté konečným příjemcům na provádění opatření Nástroje pro oživení a odolnost, protože některé investice mohou být částečně financovány i z jiných veřejných zdrojů.

V zájmu zajištění proporcionality a ochrany soukromí by v případě, že konečnými příjemci jsou fyzické osoby, měly být veškeré osobní údaje vymazány dva roky po skončení rozpočtového roku, v němž byly tomuto konečnému příjemci vyplaceny poslední finanční prostředky z Nástroje pro oživení a odolnost. Obdobně se na Nástroj pro oživení a odolnost analogicky vztahuje několik výjimek z uveřejňování údajů stanovených v čl. 38 odst. 3 finančního nařízení. Ty se týkají následujících případů:

- podpor na vzdělávání vyplacených fyzickým osobám a další přímé podpory vyplacené nejpotřebnějším fyzickým osobám, například nezaměstnaným a uprchlíkům (čl. 191 odst. 4 písm. b) finančního nařízení),
- veřejných zakázek velmi nízké hodnoty zadaných odborníkům, kteří byli vybráni na základě svých odborných schopností (čl. 237 odst. 2 finančního nařízení), a veřejných zakázek velmi nízké hodnoty, která nedosahuje částky 15 000 EUR (částky uvedené v bodě 14.4 přílohy I finančního nařízení),
- finanční podpory poskytnuté prostřednictvím finančních nástrojů ve výši nedosahující 500 000 EUR,
- rizika, že by zveřejněním u dotčených osob nebo subjektů byla ohrožena práva a svobody chráněné Listinou základních práv Evropské unie nebo že by byly poškozeny obchodní zájmy příjemců finančních prostředků.

Vzhledem k částkám, o něž se jedná v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, je nepravděpodobné, že by se výjimky stanovené v prvních třech odstavcích vztahovaly na 100 největších příjemců. Neočekává se ani rozsáhlé uplatnění čtvrté výjimky. Vzhledem k tomu, že zveřejňování údajů se týká pouze velkých příjemců, z nichž většina by měly být právnické osoby, je třeba případné obavy o soukromí fyzických osob zvažovat oproti potřebě transparentnosti při vynakládání finančních prostředků EU. Kromě toho je třeba poznamenat, že odkaz na čl. 38 odst. 3 finančního nařízení bude odrážet jakoukoli budoucí změnu tohoto ustanovení.

Kromě toho, že tyto údaje jsou zveřejňovány na portálech členských států, Komise tyto údaje centralizuje společně s odkazy na portály členských států ve srovnávacím přehledu ukazatelů oživení a odolnosti. Tyto údaje bude třeba aktualizovat dvakrát ročně a Komise bude usilovat o to, aby sladila načasování těchto aktualizací se stávajícím podáváním pololetních zpráv v dubnu a říjnu. Komise rovněž zveřejní interaktivní mapu zobrazující jednotlivá opatření a jejich umístění v členských státech.

PŘÍLOHA I
FINANČNÍ NÁSTROJE

Podle čl. 17 odst. 1 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost mohou veřejné investice zahrnovat „veřejné programy zaměřené na pobídky soukromých investic“. V souladu s touto logikou lze za určitých podmínek považovat za způsobilou investici v rámci Nástroje pro oživení a odolnost převod finančních prostředků do finančního programu, který je následně použije na pobídky investic soukromých subjektů.

Vytvoření takového finančního nástroje se samo o sobě považuje za investici v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Tím je zajištěno, že investice bude dokončena do konce roku 2026, v souladu s lhůtou stanovenou v nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost.

Členské státy mohou rozhodnout o konkrétním druhu finančního nástroje, jeho nastavení a výběru prováděcích, resp. pověřených subjektů a vyzývají se, aby s útvary Komise projednaly nejlepší způsob zavedení finančních nástrojů z hlediska jejich zamýšleného použití, přičemž zohlední cíle opatření, stávající struktury a vazby na práci partnerů.

Obecně platí, že členské státy mají dvě základní možnosti, jak finanční nástroje použít, a to buď převodem peněžních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost do složky členského státu v rámci Programu InvestEU (jakožto rozpočtová záruka), nebo s využitím jiných, například vnitrostátních struktur. Podmínky spojené s oběma variantami jsou popsány v pokynech k plánům pro oživení a odolnost z ledna 2021 a podrobněji rozpracovány níže.

Příspěvek do složky členského státu v rámci Programu InvestEU bude vyžadovat podpis dohody o přiznání příspěvku mezi členským státem a Komisí. Provádění záruky InvestEU zajišťuje Komise prostřednictvím vybraných prováděcích partnerů.

Členské státy se vyzývají, aby s Komisí projednaly nejlepší způsob provedení zamýšlených reforem a investic v rámci svého plánu pro oživení a odolnost. Komise může podpořit členské státy při navrhování, vypracovávání a zřizování finančních nástrojů, aby bylo zajištěno rovné zacházení napříč všemi plány pro oživení a odolnost a aby byly chráněny finanční zájmy Unie.

Ve vztahu k vnitrostátním finančním nástrojům lze rozlišit následující etapy:

První etapa: příprava opatření: Zajistit, aby finanční nástroje přispívaly k cílům plánu pro oživení a odolnost, a to:

- popisem investiční politiky, na niž podpora směřuje (např. energetická účinnost, širokopásmové připojení, digitalizace malých a středních podniků), která určuje, jak budou finanční prostředky z Nástroje pro oživení a odolnost použity v rámci daného finančního nástroje a jak je tento postup v souladu s oblastí působnosti a hodnoticími kritérii Nástroje pro oživení a odolnost, včetně popisu základního selhání trhu, v jehož důsledku se musí použít veřejné prostředky na soukromé investice,
- vymezením finančního nástroje (a zejména vymezením politiky rizik a výnosů mezi Nástrojem pro oživení a odolnost a jinými zdroji finančních prostředků v rámci daného finančního nástroje) a toho, jak tento nástroj přispěje k dosažení cílů plánu pro oživení a odolnost,
- poskytnutím podrobného sebehodnocení v rámci zásady „významně nepoškozovat“ a nezbytných záruk, které zajistí, že při provádění opatření bude tato zásada dodržována,
- určením příslušných ustanovení o státní podpoře a možného použití obecného nařízení o blokových výjimkách a souvisejících kritérií, která musí finanční produkty splňovat,
- vymezením jasných milníků (spojených s nastavením a prováděním daného nástroje) a cílů (spojených s výstupy, resp. výsledky základních projektů financovaných z daného nástroje),

- vymezením typu podpory, která má být poskytnuta (např. půjčky, záruky, kapitál), cílových příjemců (např. malých a středních podniků, větších podniků, partnerství veřejného a soukromého sektoru) a investic (např. inovace, širokopásmové připojení, infrastruktura) k určení aktiv, do nichž lze investovat,
- stanovením harmonogramu pro zavedení finančního nástroje (zřízení finančního nástroje může v průměru trvat až dva roky), včetně investic do reálné ekonomiky a souvisejících dopadů,
- popisem monitorovacího systému pro podávání zpráv o cílech a milnících v souladu s plánem pro oživení a odolnost.

Druhá etapa: Prováděcí dohoda s pověřeným subjektem odpovědným za finanční nástroj.

- K provedení finančního nástroje je třeba uzavřít dohodu s prováděcím partnerem / pověřeným subjektem (v případě fondů by to byl správce fondu jednajícím jménem partnerů), která by upravovala povinnosti vyplývající z plánu pro oživení a odolnost. Rámcová dohoda mezi členským státem a prováděcími/pověřenými subjekty by měla obsahovat všechny povinnosti podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a prováděcího rozhodnutí Rady o plánu pro oživení a odolnost členského státu, se zvláštním důrazem na povinnosti týkající se státní podpory, zásady „významně nepoškozovat“, auditu a kontroly a klimatického a digitálního označování, jakož i na možná omezení příjemců.
- Je třeba dodržovat příslušná pravidla státní podpory a zadávání veřejných zakázek.
- Jeden z prvních milníků v plánu pro oživení a odolnost může souviset s uzavřením prováděcí dohody mezi členským státem a pověřeným subjektem, kterou se zřizuje finanční nástroj nebo upravuje stávající nástroj (v souladu s investiční politikou dohodnutou v plánu pro oživení a odolnost).
- V rámci tohoto prvního milníku v plánu pro oživení a odolnost členský stát při předložení první žádosti o vyplacení poskytne Komisi pravidla a investiční politiku daného finančního nástroje, aby mohlo být ověřeno, že je v souladu s plánem pro oživení a odolnost.
- Zavádění investic do reálné ekonomiky pověřeným subjektem nebo finančními zprostředkovateli (např. komerčními bankami, investičními fondy):
- Všechny další milníky budou spojeny se zaváděním investic do reálné ekonomiky ze strany pověřeného subjektu nebo finančních zprostředkovatelů.
- Po dokončení finančního nástroje se rezervy a prostředky získané z dřívějších operací v rámci finančních nástrojů, které nebyly spotřebovány na ztráty, vrátí členskému státu v souladu s podmínkami stanovenými v investiční politice a výstupní strategii daného nástroje. Bude uložena povinnost, která zajistí, aby výnosy a prostředky získané z dřívějších operací v rámci finančních nástrojů byly použity pro rovnocenné účely.

PŘÍLOHA II

VZOR DODATKU K PLÁNU PRO OŽIVENÍ A ODOLNOST

VZOR: DODATEK K PLÁNU PRO OŽIVENÍ A ODOLNOST

Obsah

	<i>Strana</i>
ČÁST 1: ÚVOD K DODATKU	23
1. Obecný cíl	23
2. Odůvodnění dodatku	23
ČÁST 2: POPIS DODATEČNÝCH A POZMĚNĚNÝCH REFORM A INVESTIC	24
- <i>Pozměněné složky</i>	4
- <i>Zcela nové složky</i>	4
ČÁST 3: DOPLŇKOVOST A PROVÁDĚNÍ PLÁNU	25
1. Soulad s ostatními iniciativami	6
2. Doplnkovost financování	6
3. Účinné provádění	6
4. Konzultace se zúčastněnými stranami	6
5. Kontrola a audit	6
6. Komunikace	6
ČÁST 4: CELKOVÁ SOUDRŽNOST A DOPAD PLÁNU	26
1. Soudržnost:	7
2. Rovnost žen a mužů a rovné příležitosti pro všechny	7
3. Posílení hospodářské, sociální a institucionální odolnosti	7
4. Srovnání s výchozím stavem investic	7

UPOZORNĚNÍ

Tento vzor by měly členské státy použít k vypracování dodatků ke svým plánům pro oživení a odolnost. Členské státy se vyzývají, aby uváděly pouze informace týkající se navrhovaných změn oproti jejich posledním přijatým plánům pro oživení a odolnost. Vzor nelze vykládat odděleně od aktualizovaných pokynů k plánům pro oživení a odolnost v souvislosti s plánem REPowerEU. Tento dokument poskytuje pouze vzor, jak prezentovat informace v dodatku, zatímco pokyny poskytují nezbytné údaje o tom, jak vyplnit jednotlivé oddíly. Jak je uvedeno v pokynech, členským státům se doporučuje, aby změnu svého plánu provedly na základě konsolidovaného znění posledního přijatého plánu, které by mělo odrážet změny provedené při předchozí změně (předchozích změnách) plánu a mělo by být plně v souladu s prováděcím rozhodnutím Rady. Použití tohoto vzoru dodatku tedy předpokládá, že členské státy již dříve sladily svůj plán pro oživení a odolnost s prováděcím rozhodnutím Rady.

Členské státy se vyzývají, aby se v případě jakýchkoli dalších otázek obrátily na útvary Komise.

ČÁST 1

ÚVOD K DODATKU

1. **Obecný cíl**

V tomto oddíle by členské státy měly stručně popsat obecné souvislosti, na nichž je žádost o změnu jejich plánu založena, a případně významné změny hlavních problémů, jimž čelí od předložení svých posledních přijatých plánů pro oživení a odolnost. Měly by zejména stručně vysvětlit, jak pozměněný plán pro oživení a odolnost i nadále představuje komplexní a náležitě vyváženou reakci na hospodářskou a sociální situaci a odpovídajícím způsobem přispívá ke všem šesti pilířům.

2. **Odůvodnění dodatku**

Členské státy by měly uvést právní základ (právní základy) navrhovaných změn svého plánu a odůvodnění, na jehož základě se dovolávají uplatnění příslušného právního základu (příslušných právních základů), jak vyžaduje (vyžadují) odpovídající článek (články) nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost¹. Tento právní základ (tyto právní základy) a odůvodnění by měly být vybrány z níže uvedeného seznamu pro každé dodatečné, pozměněné nebo vypuštěné opatření.

V souladu s nařízením o Nástroji pro oživení a odolnost mohou členské státy navrhovat změny dříve přijatého plánu pro oživení a odolnost za těmito účely:

- článek [21a] ve vztahu ke kapitole REPowerEU: Pro o kapitolu REPowerEU použijte zvláštní vzor,
- článek [7]: revize plánu předkládaná spolu s novým nebo dodatečným převodem 5 % zdrojů z programů spravovaných ve sdíleném řízení,
- ustanovení [čl. 21 odst. 1]: změna plánu nebo předložení nového plánu z toho důvodu, že plán, včetně příslušných milníků a cílů, již nelze v důsledku objektivních okolností zčásti nebo zcela splnit. To zahrnuje stanovení lepší alternativy nebo případy, kdy jsou některé požadavky milníku, cíle nebo popisu opatření zbytečně podrobné nebo způsobují neodůvodněnou administrativní zátěž, protože nepřispívají k dosažení cíle (cílů) opatření.
- ustanovení [čl. 21 odst. 1a]: změna za účelem využití možnosti stanovené v čl. 7 odst. 3 k tomu, aby do plánu byla zahrnuta opatření podporující cíle Platformy strategických technologií pro Evropu (STEP).

V souladu s nařízením o platformě STEP (článek 4) by členské státy měly při revizi svých plánů pro oživení a odolnost považovat za prioritu projekty, kterým byla udělena pečeť suverenity. V tomto oddíle by také členské státy měly stručně vysvětlit, jakým způsobem uvedené ustanovení dodržely. Zejména pokud členské státy projekty, kterým byla udělena pečeť (suverenity) STEP, nezahrnuly, je třeba v tomto ohledu uvést stručné odůvodnění.

ČÁST 2

POPIS DODATEČNÝCH A POZMĚNĚNÝCH REFORM A INVESTIC

Tento oddíl se zabývá změnami složek, které jsou přidány nebo pozměněny oproti plánu pro oživení a odolnost, z něhož vychází platné prováděcí rozhodnutí Rady. V rámci těchto složek je třeba řešit pouze ty reformy a investice, které jsou přidány, vypuštěny nebo pozměněny. Má se za to, že všechny složky posledního přijatého plánu, které nejsou zahrnuty v tomto oddíle, zůstávají nezměněny.

- **Pozměněné složky:** U každé pozměněné složky uveďte informace pouze o těch pododdílech výše uvedeného vzoru, v nichž došlo k pozměnění, vypuštění nebo přidání informací oproti plánu schválenému prováděcím rozhodnutím Rady. Jinak se má za to, že všechny ostatní pododdíly zůstávají nezměněny. Vložte také referenční číslo v rámci projektu FENIX pro každou pozměněnou složku uvedenou v tomto dodatku. Zřetelně uveďte, zda je popis složky pozměněn.
- **Zcela nové složky:** V případě nové složky se řiďte strukturou stanovenou v části 2 vzoru poskytnutého Komisí v lednu 2021 a zohledněte Komisi vydané pokyny k plánům pro oživení a odolnost v souvislosti s plánem REPowerEU. Pokud jde o kapitulu REPowerEU, použijte zvláštní vzor a po vyplnění jej vložte sem.

Tabulka č. 1

Členské státy se vyzývají, aby vyplnily níže uvedenou souhrnnou tabulku pro každou pozměněnou složku

Název pozměněné složky	
Odkaz na prováděcí rozhodnutí Rady týkající se investice/reformy	
Název investice/reformy	
Typ změny oproti prováděcímu rozhodnutí Rady	[přidáno/vypuštěno/pozměněno]
Právní základ změny (vyberte nejméně jeden)	☐ Ustanovení čl. 21 odst. 1 – změna v důsledku objektivních okolností ☐ Článek 21a – nevratná finanční podpora při provádění plánu REPowerEU (příjem ze systému ETS) ☐ Ustanovení čl. 21 odst. 1a – změna za účelem převodu finančních prostředků do složky členského státu v rámci Programu InvestEU s cílem zahrnout opatření podporující cíle platformy STEP ☐ Nic z výše uvedeného, oprava administrativní chyby
Pozměněné prvky (pouze pro pozměněná opatření)	☐ Popis složky/opatření ☐ Mílníky a cíle ☐ Odhadované náklady ☐ Zelené a digitální označování (potenciálně relevantní, protože došlo k podstatné změně základního opatření) ☐ Sebehodnocení v rámci zásady „významně nepoškozovat“

Navrhované změny:

U každé nové reformy a investice postupujte podle pokynů uvedených v původním vzoru plánu pro oživení a odolnost z ledna 2021.

Každou vypuštěnou reformu a investici odůvodněte přímým odkazem na právní základ této změny a vysvětlením, jak bude zachován celkový dopad a soudržnost této složky.

Pro každou pozměněnou reformu a investici vyplňte tabulku č. 2 níže, v níž uveďte:

- popis a odůvodnění změny (změn) daného opatření, relevantní např. pokud jde o jeho povahu, cíl a rozsah, jakož i očekávaný dopad této změny (změn) na oblast působnosti opatření, harmonogram a klíčové výstupy,

- pozměněnou verzi popisů této složky (v příslušných případech) a daného opatření v porovnání s popisy uvedenými v příloze posledního přijatého prováděcího rozhodnutí Rady,
- navrhovanou změnu (navrhované změny) milníků a/nebo cílů v porovnání s informacemi uvedenými v příloze posledního přijatého prováděcího rozhodnutí Rady,
- v příslušných případech navrhované změny odhadovaných nákladů, v souladu s pokyny uvedenými ve vzoru Komise z ledna 2021 a pokynech Komise z května 2024,
- v příslušných případech navrhované změny zeleného a/nebo digitálního označování, v souladu s pokyny uvedenými v pokynech Komise z ledna 2021⁵,
- navrhované změny sebehodnocení v rámci zásady „významně nepoškozovat“ v souladu s pokyny uvedenými v oznámení Komise z února 2023, v příslušných případech včetně kvantitativního odhadu dopadu opatření na životní prostředí⁶.

V tabulce č. 2 níže by se členské státy měly zabývat rovněž následujícími prvky, a to **do té míry, do níž jsou ovlivněny změnami opatření**:

- Přeshraniční projekty a projekty zahrnující více zemí
- Státní podpora
- Otevřená strategická autonomie

Tabulka č. 2:

Členské státy se vyzývají, aby použily tuto tabulku ke strukturování popisu pozměněných opatření v tomto oddíle podle výše uvedených pokynů. V případě nových opatření se členské státy vyzývají, aby dodržovaly formát původního vzoru z roku 2021⁷.

Název a referenční číslo opatření podle prováděcího rozhodnutí Rady		
Popis a odůvodnění změny		
Pozměněné prvky	Aktuální znění	Pozměněné znění
Popis složky a/nebo opatření		
Milníky a cíle		
Odhadované náklady		
Zelené a digitální označování		
Sebehodnocení v rámci zásady „významně nepoškozovat“		

ČÁST 3

DOPLŇKOVOST A PROVÁDĚNÍ PLÁNU

Členské státy by měly vysvětlit, jak dodatek zajišťuje následující prvky v souladu se stejnými oddíly stanovenými v původním vzoru plánu pro oživení a odolnost⁸:

1. Soulad s ostatními iniciativami
2. Doplnkovost financování
3. Účinné provádění
4. Konzultace se zúčastněnými stranami
5. Kontrola a audit
6. Komunikace

Pokud **nejsou nutné žádné změny** oproti poslednímu přijatému plánu, mohou členské státy jednoduše uvést, že předchozí údaje zůstávají beze změny.

ČÁST 4

CELKOVÁ SOUDRŽNOST A DOPAD PLÁNU

Členské státy by měly vysvětlit, jak dodatek zajišťuje následující prvky v souladu se stejnými oddíly stanovenými v původním vzoru plánu pro oživení a odolnost⁹. Pokud v jednom či několika níže uvedených prvcích nedošlo k významným změnám oproti původnímu/poslednímu přijatému plánu, mohou členské státy jednoduše uvést, že předchozí údaje zůstávají nezměněny, a odkázat na příslušný oddíl (příslušné oddíly) v původním/posledním přijatém plánu.

1. **Soudržnost:** Členské státy by měly prokázat, jak změny zachovávají nebo zvyšují soudržnost a vazby v rámci jednotlivých složek plánu a mezi nimi, soudržnost celkového plánu, a zejména soudržnost mezi rozměrem reforem a investic.
2. **Rovnost žen a mužů a rovné příležitosti pro všechny:** Členské státy by měly popsat, jak změny jejich plánu přispívají k překonání stávajících vnitrostátních problémů v oblasti rovnosti žen a mužů a rovných příležitostí pro všechny bez ohledu na pohlaví, rasu nebo etnický původ, náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci, v souladu se zásadami 2 a 3 evropského pilíře sociálních práv a na základě srovnávacího přehledu sociálních ukazatelů.
3. **Posílení hospodářské, sociální a institucionální odolnosti:** V souladu s tímž oddílem uvedeným ve vzoru pro první předložení by členské státy měly informovat o makroekonomickém, sociálním a institucionálním dopadu pozmeněného plánu, pokud jsou změny plánu pro oživení a odolnost významné v porovnání s dříve přijatým plánem pro oživení a odolnost (makroekonomický a sociální výhled a dopad, metodika, udržitelnost, sociální a územní soudržnost). Členské státy by měly vyplnit příslušnou excelovou šablonu poskytnutou Komisí.
4. **Srovnání s výchozím stavem investic:** Členské státy byly vyzvány k poskytnutí těchto informací v rámci prvního předložení svého plánu. Aktualizace tohoto oddílu by byla oprávněná pouze v případě, že by dodatek byl významného rozsahu, například v případě zahrnutí kapitoly REPowerEU.

PŘÍLOHA III

VZOR KAPITOLY REPOWEREU

Vzor kapitoly REPowerEU zůstává beze změny: viz sdělení Komise – Pokyny k plánům pro oživení a odolnost v souvislosti s plánem REPowerEU (2023/C 80/01).

—

PŘÍLOHA IV

SNIŽOVÁNÍ A ZPĚTNÉ ZÍSKÁVÁNÍ PROSTŘEDKŮ V RÁMCI NÁSTROJE PRO OŽIVENÍ
A ODOLNOST

1. Úvod

Nařízení (EU) 2021/241 („nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost“) obsahuje několik různých ustanovení týkajících se snížení a/nebo zpětného získání finančních prostředků. V souladu s čl. 24 odst. 8 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost sníží Komise finanční příspěvek nebo půjčku v případech, kdy po přijetí rozhodnutí o pozastavení podle čl. 24 odst. 6 téhož nařízení, kterým se stanoví, že milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady nebyly uspokojivě splněny, členský stát nepřijal nezbytná opatření ve lhůtě šesti měsíců od tohoto rozhodnutí. Dále čl. 22 odst. 5 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost požaduje, aby dohoda o financování a dohoda o půjčce stanovily právo Komise „poměrně snížit podporu v rámci tohoto nástroje a získat zpět jakoukoli částku dlužnou do rozpočtu Unie nebo požádat o předčasné splacení půjčky v případech podvodu, korupce a střetu zájmů poškozujících nebo ohrožujících finanční zájmy Unie, které nebyly členským státem napraveny, nebo v případě závažného porušení povinnosti vyplývajících z takových dohod“⁽¹⁾. Kromě tohoto práva se v dohodě o financování výslovně stanoví, že ke snížení a v případě potřeby ke zpětnému získání prostředků může dojít v případě, že „se zjistí, že informace a odůvodnění, na nichž je založena žádost o platbu, jsou nesprávné“⁽²⁾. V dohodě o půjčce se pak výslovně stanoví, že za těchto okolností může Komise prohlásit nesplacené částky za okamžitě splatné nebo zrušit nevyčerpané částky⁽³⁾.

Toto sdělení Komise poskytuje rámec pro uplatňování uvedených ustanovení⁽⁴⁾. Tento rámec může být změněn na základě zkušeností s jeho uplatňováním.

2. Důvody pro snížování a zpětné získávání

Právní rámec Nástroje pro oživení a odolnost stanoví tři různé důvody, na jejichž základě může Komise přistoupit ke snížení nebo zpětnému získání prostředků⁽⁵⁾:

- 1) v případech podvodů, korupce a střetu zájmů poškozujících finanční zájmy Unie, které nebyly členským státem napraveny;
- 2) v případech závažného porušení povinnosti vyplývajících z dohody o financování nebo dohody o půjčce⁽⁶⁾. K tomu je nezbytné, aby se členský stát dopustil porušení konkrétních povinností vyplývajících z dohody o financování nebo dohody o půjčce, které závažným nebo podstatným způsobem ovlivňuje práva Komise nebo řádné vynakládání finančních prostředků Unie⁽⁷⁾. Konkrétně se jedná pouze o povinnosti obsažené v člácích týkajících se: i) odpovědnosti členského státu, včetně zajištění toho, aby nedocházelo k dvojímu financování⁽⁸⁾; ii) předběžného financování⁽⁹⁾; iii) zveřejňování informací, zviditelňování financování z prostředků Unie a práva na užívání⁽¹⁰⁾; iv)

⁽¹⁾ Toto právo se odráží v článku 19 dohody o financování a v článku 22 dohody o půjčce.

⁽²⁾ Ustanovení čl. 19 odst. 2 písm. a) dohody o financování.

⁽³⁾ Ustanovení čl. 22 odst. 2 písm. a) dohody o půjčce.

⁽⁴⁾ V souladu s článkem 13 dohody o financování a článkem 23 dohody o půjčce nelze žádnou součástí tohoto rámce, která vychází z jiných ustanovení dohody o financování a dohody o půjčce, „vykládat tak, že brání přijetí správních sankcí (například peněžitých pokut) nebo jiných veřejnoprávních opatření, která opatření stanovená v této dohodě doplňují nebo nahrazují (viz např. články 135 až 145 finančního nařízení a články 4 a 7 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95)“. To zahrnuje i použití čl. 131 odst. 3 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 („finanční nařízení“).

⁽⁵⁾ Pro lepší srozumitelnost se používá výraz „snížení a zpětné získání“, což je terminologie v souladu s dohodou o financování. Není-li uvedeno jinak, je třeba mít za to, že výše uvedené se vztahuje i na prohlášení nesplacených částek za okamžitě splatné nebo zrušení nevyčerpaných částek podle dohody o půjčce.

⁽⁶⁾ Tímto prohlášením nejsou dotčena práva Komise v případě pouhého „porušení“ dohody o financování nebo dohody o půjčce, včetně práva Komise podle dohody o půjčce i) pozastavit za takových okolností nevyčerpané splátky v souladu s článkem 13 nebo ii) prohlásit nesplacenou částku jistiny půjčky za okamžitě splatnou spolu s naběhlými úroky a/nebo zrušit jakoukoli nevyčerpanou splátku půjčky v případě neplnění v souladu s článkem 15. Tímto prohlášením dále nejsou dotčena práva Komise v souladu s článkem 13 dohody o financování a článkem 23 dohody o půjčce, pokud jde o přijetí správních sankcí (například peněžitých pokut) nebo jiných veřejnoprávních opatření, která snížení a/nebo zpětné získání prostředků doplňují nebo nahrazují.

⁽⁷⁾ Ustanovení čl. 3 bodu 15 dohody o financování a čl. 4 bodu 45 dohody o půjčce.

⁽⁸⁾ Článek 4 dohody o financování a článek 5 dohody o půjčce.

⁽⁹⁾ Článek 5 dohody o financování a článek 6 dohody o půjčce.

⁽¹⁰⁾ Článek 10 dohody o financování a článek 19 dohody o půjčce.

ochrany finančních zájmů Unie ⁽¹⁾ a v) ověřování a kontrol prováděných Komisí, Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF), Evropským účetním dvorem (EÚD) a Úřadem evropského veřejného žalobce (EPPO) ⁽²⁾;

- 3) v případech, kdy se zjistí, že informace a odůvodnění, na nichž je založena žádost o platbu, jsou nesprávné.

Aspekty ke zvážení týkající se těchto tří důvodů pro snížení a zpětné získání prostředků jsou vysvětleny v oddílech 3, 4 a 5.

Kromě toho právní rámec Nástroje pro oživení a odolnost stanoví další důvod, na jehož základě Komise přistoupí konkrétně ke snížení (tj. nikoliv ke zpětnému získání) prostředků, a sice případy, kdy členský stát nepřijal ve lhůtě šesti měsíců od rozhodnutí o pozastavení nezbytná opatření, aby Komise mohla považovat příslušné milníky a/nebo cíle za uspokojivě splněné. Aspekty ke zvážení týkající se tohoto důvodu pro snížení jsou vysvětleny v oddíle 6.

3. Postup stanovení nutnosti snížení a/nebo zpětného získání prostředků

V souladu s podmínkami dohody o financování a dohody o půjčce může dojít ke zpětnému získání a/nebo snížení na základě ověření, přezkumu, kontroly nebo auditu provedených Komisí ⁽³⁾.

- Pokud se Komise dozví o důvodu pro snížení a/nebo zpětné získání prostředků během probíhajícího ověřování, přezkumu, kontroly nebo auditu, bude tato záležitost posouzena a zahrnuta do každé zprávy, která z uvedeného procesu vzejde.
- Pokud se Komise dozví o důvodu pro snížení a/nebo zpětné získání prostředků mimo jakékoli probíhající ověřování, přezkum, kontrolu nebo audit, zahájí přezkum nebo audit, aby tento důvod posoudila. Komise se o těchto důvodech může dozvědět z různých zdrojů (například z evropského semestru, od vnitrostátních kontrolních orgánů nebo z informací zúčastněných stran).

V souladu s čl. 12 odst. 7 dohody o financování a čl. 21 odst. 7 dohody o půjčce se v případě auditů nebo přezkumů prováděných Komisí ⁽⁴⁾ vypracuje na základě zjištění, která byla během auditu nebo přezkumu učiněna, předběžná zpráva. Po formálním oznámení této zprávy členskému státu bude mít členský stát jeden měsíc na předložení případných připomínek ⁽⁵⁾.

Do 60 kalendářních dnů od uplynutí lhůty pro předložení připomínek zašle Komise členskému státu závěrečnou zprávu týkající se důvodů pro snížení a/nebo zpětné získání prostředků ⁽⁶⁾. Na základě těchto konečných zjištění může Komise přijmout opatření, jaká považuje za nezbytná, včetně snížení nebo zpětného získání prostředků, jsou-li pro ně shledány důvody ⁽⁷⁾.

4. Určení výše částky snížení nebo zpětného získání

Pokud Komise ve svém konečném zjištění shledá, že existují důvody pro snížení a/nebo zpětné získání prostředků, je třeba stanovit částku tohoto snížení a/nebo zpětného získání.

V ustanovení čl. 22 odst. 5 druhém pododstavci nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost se uvádí: „Při rozhodování o výši zpětného získání prostředků, snížení nebo předčasného splacení dodržuje Komise zásadu proporcionality a přihlíží k závažnosti podvodu, korupce a střetu zájmů poškozujících nebo ohrožujících finanční zájmy Unie či k závažnosti porušení povinnosti.“ V dohodě o financování a dohodě o půjčce je stanoveno, jak se tato částka u jednotlivých důvodů pro snížení a zpětné získání prostředků vypočítá.

⁽¹⁾ Článek 11 dohody o financování a článek 20 dohody o půjčce.

⁽²⁾ Článek 12 dohody o financování a článek 21 dohody o půjčce.

⁽³⁾ Čl. 12 odst. 8, články 19 a 20 dohody o financování a články 21 a 22 dohody o půjčce.

⁽⁴⁾ Tento postup se nepoužije v případě ověřování nebo kontrol.

⁽⁵⁾ Článek 15 dohody o financování a článek 25 dohody o půjčce.

⁽⁶⁾ Ustanovení čl. 12 odst. 7 dohody o financování a čl. 21 odst. 7 dohody o půjčce.

⁽⁷⁾ Ustanovení čl. 12 odst. 8 dohody o financování a čl. 21 odst. 8 dohody o půjčce.

4.1. *V případech podvodu, korupce a střetu zájmů poškozujících finanční zájmy Unie, které nebyly členským státem napraveny*

V souladu s čl. 19 odst. 2 písm. a) dohody o financování a čl. 22 odst. 2 písm. a) dohody o půjčce v případech podvodu, korupce a střetu zájmů poškozujících finanční zájmy Unie, které nebyly členským státem napraveny, odpovídá výše snížení dotčené částce. S výhradou aspektů ke zvážení uvedených níže v oddíle 4.4 se jedná o částku smlouvy (smluv) nebo zakázky (zakázek), u nichž došlo k podvodu, korupci nebo střetu zájmů poškozujícím finanční zájmy Unie.

4.2. *V případech závažného porušení povinnosti vyplývajících z dohody o financování nebo dohody o půjčce*

V souladu s čl. 19 odst. 2 písm. b) dohody o financování a čl. 22 odst. 2 písm. b) dohody o půjčce:

- V případě závažného porušení jiných povinností než povinností vyplývajících z čl. 4 odst. 2 nebo čl. 11 odst. 1 dohody o financování se výše částky snížení a v příslušných případech zpětného získání prostředků v souladu s dohodou o financování a/nebo dohodou o půjčce stanoví s ohledem na četnost a rozsah případů tohoto závažného porušení povinností.
- V případě závažného porušení povinností podle čl. 4 odst. 2 dohody o financování a/nebo čl. 5 odst. 2 dohody o půjčce, které se týkají povinnosti členského státu zajistit, aby nedocházelo k dvojímu financování, odpovídá výše částky snížení a v příslušných případech zpětného získání dotčené částce. Jedná se o částku smlouvy (smluv) nebo zakázky (zakázek), u nichž došlo k dvojímu financování.
- V případě závažného porušení povinností podle čl. 11 odst. 1 dohody o financování a/nebo čl. 20 odst. 1 dohody o půjčce, které se týkají povinností souvisejících s kontrolním systémem členského státu, se výše částky snížení a v příslušných případech zpětného získání stanoví takto:
 - pokud je nedostatek natolik zásadní, častý nebo rozsáhlý, že představuje úplné selhání systému, které ohrožuje řádné využití všech vynaložených prostředků, uplatní se paušální snížení ve výši 100 % finančního příspěvku a/nebo půjčky,
 - pokud je nedostatek natolik častý a rozsáhlý, že představuje mimořádně závažné selhání systému, které ohrožuje řádné využití velmi vysokého podílu vynaložených prostředků, použije se paušální snížení ve výši 25 % finančního příspěvku a/nebo půjčky,
 - pokud je nedostatek způsoben tím, že systém není plně funkční nebo funguje natolik špatně nebo zřídka, že ohrožuje řádné využití vysokého podílu vynaložených prostředků, použije se paušální snížení ve výši 10 % finančního příspěvku a/nebo půjčky,
 - pokud je nedostatek způsoben systémem, který sice funguje, ale nedosahuje potřebné důslednosti, frekvence či hloubky, takže ohrožuje řádné využití vysokého podílu vynaložených prostředků, použije se paušální snížení ve výši 5 % finančního příspěvku a/nebo půjčky.

Je třeba připomenout, že čl. 22 odst. 5 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a čl. 19 odst. 1 dohody o financování a čl. 22 odst. 1 dohody o půjčce stanoví právo Komise snížit finanční podporu. V případě závažného porušení povinností Komise toto právo uplatní, jestliže rizika pro finanční zájmy Unie přetrvávají. Pokud členský stát takové závažné porušení do okamžiku výpočtu výše částky snížení a/nebo zpětného získání prostředků napravit a učinil tak takovým způsobem, že práva Komise nebo řádné využívání finančních prostředků Unie podle příslušných ustanovení dohody o financování a/nebo dohody o půjčce již nejsou závažně ani podstatně ovlivněna a veškeré významné účinky tohoto závažného porušení byly náležitě napraveny, ke snížení nebo zpětnému získání prostředků nedojde. Komise může odložit rozhodnutí o tom, zda přistoupit ke snížení a/nebo zpětnému získání prostředků, v případech, kdy byla přijata zjištění auditu a byla dohodnuta přiměřená lhůta pro nápravu porušení.

4.3. V případech, kdy se zjistí, že informace a odůvodnění, na nichž je založena žádost o platbu, jsou nesprávné

V souladu s čl. 19 odst. 2 písm. a) dohody o financování a čl. 22 odst. 2 písm. a) dohody o půjčce, pokud se zjistí, že informace a odůvodnění, na nichž je založena žádost o platbu, jsou nesprávné, výše snížení odpovídá dotčené částce. Jedná se o částku, kterou členský stát obdržel „neoprávněně“, a s výhradou aspektů ke zvážení uvedených níže v oddíle 4.4 se vypočítá na základě metodiky pro stanovení pozastavení plateb podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, podrobně popsané v příloze II sdělení „Nástroj pro oživení a odolnost: po dvou letech – Jedinečný nástroj, který je ústředním prvkem zelené a digitální transformace EU“ z 21. února 2023 ⁽¹⁸⁾. V tomto ohledu se má za to, že pokud nesprávné informace nebo odůvodnění, na nichž je založena žádost o platbu, nemají žádný vliv na uspokojivé splnění příslušného milníku nebo cíle, není dotčena žádná částka.

4.4. Aspekty ke zvážení, pokud jde o „dotčenou částku“

V souladu se zásadou proporcionality vypočítá Komise dotčenou částku v okamžiku, kdy posuzuje výši částky snížení a/ nebo zpětného získání prostředků. Konkrétně to znamená:

- pokud členský stát podvod, korupci a střet zájmů poškozující finanční zájmy Unie částečně napravil, je dotčenou částkou zbývající částka smlouvy (smluv) nebo zakázky (zakázek), u níž došlo k podvodu, korupci nebo střetu zájmů poškozujícím finanční zájmy Unie, které členský stát nenapravil,
- bez ohledu na zjištění nesprávných informací nebo odůvodnění, na nichž byla založena žádost o platbu a bývaly by ovlivnily uspokojivé splnění příslušného milníku nebo cíle v době, kdy byl posuzován, pokud by příslušný milník nebo cíl byl uspokojivě splněn v době posuzování výše částky snížení a/ nebo zpětného získání prostředků, nebyla by dotčena žádná částka.

5. Důsledky rozhodnutí o zpětném získání prostředků od členského státu

Jakmile je na základě konečných zjištění Komise z provedeného ověření, přezkumu, kontroly nebo auditu stanovena nutnost snížení a/ nebo zpětného získání prostředků a určena příslušná částka, Komise informuje členský stát dopisem a požádá o připomínky. Po formálním oznámení dopisu členskému státu bude mít členský stát dva měsíce na předložení případných závěrečných připomínek ⁽¹⁹⁾.

Pokud se Komise po zohlednění případných připomínek členského státu stále domnívá, že snížení a/ nebo zpětné získání prostředků je nezbytné, přistoupí ke snížení a/ nebo zpětnému získání. Částka snížení a/ nebo zpětného získání bude přepočítána v souladu s oddílem 4, přičemž se zohlední veškeré připomínky členského státu, které mohou mít na tuto částku vliv. Snížení a/ nebo zpětné získání prostředků by bylo stanoveno ve zvláštním rozhodnutí Komise určeném členskému státu, které vyžaduje konzultaci mezi útvary a projednání kolegiem.

Komise v zásadě sníží budoucí splátky („započtení“), přičemž snížení se uplatní při vyplácení příští splátky. Pokud by již nezůstávaly žádné splátky nebo pokud by členský stát nepředložil žádné další žádosti o platbu, Komise v souladu s čl. 20 odst. 2 dohody o financování vystaví výzvu k úhradě za účelem zpětného získání dlužných částek, nebo v souladu s článkem 22 dohody o půjčce prohlásí částku vyplacené půjčky za okamžitě splatnou. Pokud je částka nesplacených splátek půjčky prohlášena za splatnou podle článku 22 dohody o půjčce, má členský stát podle čl. 22 odst. 3 dohody o půjčce rovněž povinnost uhradit veškeré náklady, výdaje a poplatky splatné Komisi a zaplatit úroky z prodlení v souladu s čl. 11 odst. 4 dohody o půjčce.

⁽¹⁸⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0099>. Aby bylo zajištěno, že „neoprávněně“ obdržená částka bude napravena, jednotková hodnota sloužící jako základ pro použití této metodiky se určí na základě prováděcího rozhodnutí Rady, které bylo platné v době výplaty příslušné splátky.

⁽¹⁹⁾ Článek 15 dohody o financování a článek 25 dohody o půjčce.

6. Snížení podle čl. 24 odst. 8 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost

Pokud členský stát nepřijme do šesti měsíců od rozhodnutí o pozastavení nezbytná opatření, aby Komise mohla považovat příslušné milníky a/nebo cíle za uspokojivě splněné, přistoupí Komise ke snížení podle čl. 24 odst. 8 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Částka snížení se vypočítá na základě metodiky pro stanovení pozastavení plateb podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, podrobněji popsané v příloze II sdělení „Nástroj pro oživení a odolnost: po dvou letech – Jedinečný nástroj, který je ústředním prvkem zelené a digitální transformace EU“ z 21. února 2023. Aby se v příslušných případech zajistil soulad s rozhodnutím o pozastavení, použijí se jako základ pro uplatnění této metodiky jednotkové hodnoty uvedené v rozhodnutí o pozastavení.
